NOWA oferta 2023

Zamieńmy słowo

Język polski

Klasy 4 i 7

WSiP

PRZEWODNIK PO CYKLU

WSiP – Edukacja dla przyszłości!

Wasz głos jest dla nas decydujący – publikacje tworzymy na podstawie opinii nauczycieli i uczniów.

Nieustannie zmieniamy się na lepsze – nowe produkty tworzymy, łącząc sprawdzone rozwiązania z najlepszymi trendami w edukacji.

Doceniamy, wspieramy i ułatwiamy pracę w edukacji – mamy bogatą ofertę uzupełniającą, organizujemy szkolenia i konferencje.

Wykorzystujemy cyfrowe rozwiązania – przygotowujemy multibooki, generatory i plansze interaktywne.

Mamy doświadczenie i jesteśmy otwarci na nowe pomysły – 78 lat znajomości rynku wydawniczego pozwala nam współpracować z najlepszymi: ekspertami, nauczycielami, praktykami, edukatorami i osobowościami ze świata mediów popularnonaukowych.

Jesteśmy otwarci na rozmowę – czekamy na kontakt za pośrednictwem Konsultantów edukacyjnych, Doradców merytorycznych, Konsultantów Telecentrum i naszych mediów społecznościowych.

BIOLOGIA bez tajemnic
NOWOŚĆ 2023
MATEMATYKA W PUNKT
MATEMATYKA W PUNKT
4
Poznajemy PRZYRODĘ
4 klasa

Nowe podręczniki WSiP
– zatwierdzone przez nauczycieli i uczniów!

NOWE PODRĘCZNIKI – DLACZEGO?

Nowe podręczniki WSiP to odpowiedź na **zmieniającą się rzeczywistość szkolną po ogólnoświatowej pandemii koronawirusa**. Dwa lata nauki zdalnej zwiększyły różnice między uczniami, dlatego tak ważna jest dziś **edukacja włączająca** i jej misja stworzenia każdemu z uczniów warunków do rozwijania indywidualnego potencjału zgodnie z jego poziomem rozwoju i predyspozycjami. Dostrzegliśmy więc potrzebę przygotowania narzędzi, metod i podręczników, które pozwolą realizować zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów, ale również nowe potrzeby emocjonalne, wynikające z długotrwałej izolacji.

Nowe podręczniki WSiP, **uproszczone w formie przekazu, bogate w multimedia i elementy graficzne**, sprawdzą się również w klasie niejednorodnej etnicznie, ponieważ umożliwiają pracę dzieciom słabo posługującym się językiem polskim.

JAK DZIAŁALIŚMY? TWORZYLIŚMY Z PASJĄ!

Nowa oferta WSiP to wynik naszej pracy z ostatnich dwóch lat poświęconych konsultacjom, obserwacjom i badaniom, w jaki sposób zmieniła się szkoła oraz jakie potrzeby mają aktualnie nauczyciel, uczeń i rodzic. To setki godzin rozmów i paneli, tysiące ankiet i wywiadów. Jako pierwszy wydawca edukacyjny przeprowadziliśmy na tak olbrzymią skalę **badania terenowe – spędziliśmy 600 godzin lekcyjnych z 2600 uczniami oraz 100 nauczycielami w polskich szkołach podstawowych na rzeczywistych lekcjach** z podręcznikami naszego wydawnictwa.

Praca nad nową ofertą przebiegała zgodnie z innowacyjną metodą kreacji produktów **Design Thinking**, ukierunkowaną na klienta i jego potrzeby, wpisującą się doskonale w wartości naszego wydawnictwa. Do współpracy zaprosiliśmy nie tylko **ekspertów** z poszczególnych dziedzin, lecz również osoby, które na wskroś znają rzeczywistość szkolną: **nauczycieli praktyków, popularyzatorów nauki**, a także **cenione osobowości internetowe** prowadzące wartościowe i popularne blogi oraz kanały edukacyjne. Dzięki temu możemy śmiało powiedzieć, że edukacja, którą tworzymy, jest **edukacją dla przyszłości**, z myślą o zmieniającym się świecie i zmieniającej się szkole.

EFEKT?

Nasze podręczniki i ćwiczenia nadają podstawie programowej nową perspektywę: są bogate w nowe treści i nowoczesne rozwiązania graficzne. Odnoszą się do życia codziennego uczniów, dzięki czemu pozwalają na łatwiejsze i szybsze zrozumienie nieprzeładowanego materiału. Wykorzystują sketchnotki, infografiki, mapy myśli, komiksy, nowoczesne zdjęcia i wykresy. Ale przede wszystkim **odwołują się do bliskich uczniom narzędzi ze świata elektroniki i multimediów**.

Dlatego właśnie drugie oblicze **WSiP to oblicze cyfrowe**. Równolegle do rozwoju oferty publikacji papierowych rozwinęliśmy i wdrożyliśmy **nowe podejście do technologii w edukacji**, do systemów i narzędzi – od znanych już na rynku szkolnym multibooków, przez różnorakie aplikacje, po dedykowane rozwiązania i produkty na platformach edukacyjnych WSiP. Wydawnictwo, podobnie jak cały świat wokół, przeszło z powodzeniem transformację cyfrową w imię edukacji dla przyszłości.

Nowe podręczniki WSiP **wspierają nauczycieli w efektywnym prowadzeniu zajęć** – zgodnie z istotą edukacji włączającej, pozwalają na indywidualizację nauczania i ułatwiają wszystkim uczniom aktywne uczestnictwo w lekcji. **Bogata obudowa metodyczna i multimedialna** odciąża nauczyciela od konieczności poszukiwania kolejnych rozwiązań edukacyjnych na własną rękę. Dzięki kompozycji i sposobowi prezentacji informacji nowe podręczniki WSiP świetnie sprawdzą się również w sytuacji, w której **stałby się konieczny powrót do nauki zdalnej**.

Wiemy, że poszliśmy we właściwym kierunku – **większość badanych nauczycieli i uczniów** deklaruje, że chce pracować z nowymi podręcznikami WSiP, do czego i Państwa gorąco zachęcam.

W imieniu WSiP chciałabym także złożyć podziękowania wszystkim z Państwa, którzy uczestniczyli w naszych badaniach i konsultacjach, dzieląc się z nami swoim doświadczeniem i cennymi uwagami!

Małgorzata Simonides
Dyrektor Działu Rozwoju Nowych Produktów i Badań WSiP

Zmieniamy się

NOWA oferta

Oferta, o której warto zamienić słowo !

Nowość 2023

PODRĘCZNIK

ZESZYT ĆWICZEŃ

PODRĘCZNIK

ZESZYT ĆWICZEŃ

Działamy po NOWEMU

- **ZBUDOWALIŚMY** zróżnicowane zespoły autorskie, w skład których wchodzą uznane autorytety, nauczyciele praktycy i cenione osobowości internetowe.
- **PRZEPROWADZILIŚMY** wieloetapowe badania w szkołach podstawowych.
- **UWZGLĘDNILIŚMY** w koncepcji cyklu edukację włączającą.
- **ZASTOSOWALIŚMY** w opracowaniu podręczników metodę pracy Design Thinking, dzięki której jeszcze lepiej odpowiadamy na aktualne potrzeby nauczycieli i uczniów.

DLA WAS!

Jeszcze WIĘCEJ materiałów interaktywnych

Materiały wspierające nauczyciela i ucznia:

- nowy generator sprawdzianów
- nowy multibook zawierający m.in. filmy, animacje, zadania interaktywne, wirtualnego asystenta nauczyciela, gry i escape roomy
- ćwiczenia interaktywne
- cyfrowe odzwierciedlenia podręczników

NOWOŚĆ!
generator sprawdzianów

NOWE możliwości kontaktu

- Eksperckie wizyty Doradców merytorycznych w szkołach
- Rozbudowana sieć Konsultantów edukacyjnych WSiP
- Wysyłki materiałów testowych do szkół
- Więcej Konsultantów Telecentrum dostępnych pod numerem Infolinii: 801 220 555
- Dedykowana skrzynka mailowa **nowa.ofertaSP@wsip.pl**

WSiP bliżej WAS!

E-KONGRES POŚWIĘCONY NAUCE JĘZYKA POLSKIEGO

- Poznaj NOWOŚCI wydawnicze na rok szkolny 2023/24
- Nowa oferta do języka polskiego, goście specjalni, merytoryczne wykłady, certyfikat uczestnictwa i materiał poszkoleniowy dla zarejestrowanych uczestników
- **Szczegóły i rejestracja na stronie wsip.pl/e-spotkania/kongres-nowa-oferta-2023-szkola-podstawowa.**

KONFERENCJE STACJONARNE W CAŁEJ POLSCE

- Wyjątkowa okazja, aby poznać autorów nowego cyklu i porozmawiać z Konsultantami edukacyjnymi oraz Doradcami merytorycznymi
- Pakiety konferencyjne dla uczestników, a w nich NOWE materiały edukacyjne do języka polskiego na rok szkolny 2023/24
- **Szczegóły i rejestracja na stronie https://konferencjesp.wsip.pl**

Bądźmy w kontakcie!

CYKLICZNIE WYSYŁAMY NEWSLETTERY z najnowszymi informacjami na temat naszych produktów.

NAJISTOTNIEJSZE INFORMACJE OŚWIATOWE wysyłamy w formie wiadomości SMS.

NASI KONSULTANCI TELECENTRUM służą wsparciem i są zawsze do Waszej dyspozycji pod nr. telefonu: 801 220 555.

KONSULTANCI EDUKACYJNI I DORADCY MERYTORYCZNI WSiP chętnie opowiedzą o nowej ofercie.

BĄDŹ CZĘŚCIĄ SPOŁECZNOŚCI WSiP – dołącz do naszych grup na Facebooku.

Masz pytania o nową ofertę?
Napisz do nas na adres:
nowa.ofertaSP@wsip.pl.

Aktualne dane to gwarancja skutecznego kontaktu z nami!

Wypełnij **oświadczenie** i bądź na bieżąco.
Szczegóły na stronie 66.

Nowy cykl zatwierdzony przez nauczycieli i uczniów!

Nowość 2023

- **MOTYWUJE i WSPIERA** uczniów w zdobywaniu wiedzy.
- **ZACHĘCA** do eksplorowania języka polskiego.
- **UŁATWIA** pracę nauczycielom.

PODRĘCZNIK

ZESZYT ĆWICZEŃ

BADANIA TERENOWE!

W 2022 roku, nauczyciele i uczniowie z kilkunastu szkół podstawowych w Polsce przetestowali, podczas rzeczywistych lekcji szkolnych, nowy podręcznik i zeszyt ćwiczeń do języka polskiego. **Dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w badaniach!**

CO WYRÓŻNIA CYKL „ZAMIEŃMY SŁOWO”?

FUNKCJONALNOŚĆ

Powtarzalny układ treści **ułatwia poruszanie się po kolejnych tematach.** Czytelne oznaczenia, piktogramy i kąciki tematyczne **porządkują materiał.**

LEKTUROWNIK

Lekcje dotyczące lektur wydzieliliśmy w osobnym rozdziale na końcu podręcznika – pozwala to nauczycielowi na **elastyczność i omawianie lektur w dogodnym dla nich czasie.**

WARTOŚCI

Stawiamy na **kształcenie w duchu wartości** i rozwijanie w uczniach właściwych postaw społecznych.

CIEKAWY DOBÓR TEKSTÓW

Umiejętne połączenie uznanych tekstów **z kanonu literatury polskiej i światowej** z literaturą współczesną.

PRZYSTĘPNOŚĆ

Język i sposób przedstawienia zagadnień **jest zróżnicowany i uwzględnia indywidualne podejście do uczniów.**

WSPÓŁCZESNOŚĆ

Aby dotrzeć do współczesnych uczniów, stawiamy na **innowacyjną formę przekazu, ciekawe treści i odwołania do najnowszych technologii.**

PRAKTYCZNOŚĆ

W nowym cyklu znajdują się **liczne wskazówki i przykłady** jak wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce.

POZNAJ AUTORÓW CYKLU „ZAMIEŃMY SŁOWO”

kl. 4

Izabella Bartol

Jagoda Michalak

Magdalena Biskupska

Szczegółowe informacje o autorkach zamieściliśmy na III stronie okładki.

kl. 7

Agata Karolczyk-Kozyra

Agata Sieńczak

Magdalena Krajewska

Dorota Kujawa-Weinke

Wspieramy Cię!

Nowość 2023

Obudowa dla nauczyciela to odpowiedź na zmieniającą się szkołę i jej rzeczywistość. Postawiliśmy na nowoczesne rozwiązania, które umożliwiają komunikację i naukę z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.

PORADNIKI NAUCZYCIELA

Dostępny również w wersji elektronicznej

W PORADNIKU NAUCZYCIELA ZNAJDZIESZ:

- scenariusze lekcji,
- opis metod aktywizujących uczniów na lekcjach,
- odpowiedzi do wybranych zadań z podręcznika i zeszytu ćwiczeń,
- wskazówki metodyczne do poszczególnych tematów,
- alternatywne moduły do pracy z uczniami zdolniejszymi oraz takimi, którzy wymagają większego wsparcia,
- informacje dotyczące realizacji poszczególnych punktów podstawy programowej,
- komentarze do zadań i ciekawostek.

Z MYŚLĄ O TOBIE!

Kompleksowe rozwiązania do nauki języka polskiego!

- dokumentacja metodyczna
- materiały dydaktyczne
- diagnozy przedmiotowe
- nowy generator sprawdzianów
- nowy multibook
- ćwiczenia interaktywne
- plansze interaktywne
- Filmoteka z zestawem filmów edukacyjnych
- cyfrowe odzwierciedlenia podręczników

Nowość 2023

Generator:

- kilkaset zadań do przygotowywania kartkówek, kart pracy, testów z możliwością indywidualizacji
- oszczędność czasu i profesjonalne wsparcie

Nowy multibook:

- zadania interaktywne
- animacje
- filmy
- gry
- escape roomy
- wirtualny asystent nauczyciela

Nowoczesna obudowa multimedialna to odpowiedź na nową rzeczywistość szkolną, zmienioną przez dwa lata nauki zdalnej.

FUNKCJONALNIE

W każdym rozdziale znajdują się **trzy rodzaje lekcji oznaczone kolorem. Taki podział poszczególnych partii materiału ułatwia nawigację po podręczniku i zeszycie ćwiczeń** oraz pomaga odróżnić lekcje literackie od językowych i powtórzeniowych.

Literatura i formy wypowiedzi.

Nauka o języku i ortografia

Podsumowanie rozdziału

Każdy rozdział rozpoczyna się **stroną działową**, na której, obok postaci rówieśnika znajdują się cytaty nawiązujące do zagadnień omawianych w danym rozdziale.

Każda lekcja ma **stałą strukturę.** Lekcje są podzielone na sekcje, które pomagają systematyzować wiedzę i motywują uczniów do nauki.

Cykl ma czytelną, uporządkowaną i stałą strukturę. **Każdy temat rozpoczyna się od podania celów lekcji**. Z kolei sekcja **Na początek** odwołuje się do współczesności i pomaga uczniowi przejść łatwo do tematu.

Definicje i ważne informacje do zapamiętania zostały **umieszczone w ramkach i oznaczone piktogramem żarówki.** Dzięki temu wszyscy uczniowie łatwiej i szybciej znajdą zagadnienia wymagające szczególnej uwagi.

kl. 4

kl. 7

kl. 4

kl. 4

kl. 7

W różnych miejscach podręcznika znajdują się **karteczki.** Ich celem jest **przypomnienie istotnych wiadomości** z poprzednich lat nauki związanych z omawianym tematem, **wyjaśnienie pojęć**, a także podanie **dodatkowych wskazówek i ciekawostek.**

FUNKCJONALNIE

W podręcznikach i zeszytach ćwiczeń znajdują się **różnorodne zadania pozwalające na indywidualizację** nauczania. **Dzięki czytelnym oznaczeniom i piktogramom** bardzo łatwo można zidentyfikować zadania typu egzaminacyjnego, **zadania do pracy w grupach czy polecenia o podwyższonym stopniu trudności.**

Nazwa przypadka i skrót nazwy	Pytania	Pomocne słowo	Rzeczownik
mianownik (M.)	kto? co?	jest / są	Azor
dopełniacz (D.)	kogo? czego?	nie ma	Azora
celownik (C.)	komu? czemu?	przyglądam się	Azorowi
biernik (B.)	kogo? co?	widzę	Azora
narzędnik (N.)	kim? czym?	interesuję się	Azorem
miejscownik (Ms.)	o kim? o czym?	myślę	(o) Azorze
wołacz (W.)	brak pytań, zawołanie	halo	Azorze!

Zróżnicowany stopień trudności oraz urozmaicenie zadań sprzyjają indywidualizacji nauczania. **Liczne wskazówki, ciekawostki i atrakcyjne zadania** motywują uczniów do rozwiązywania trudniejszych i bardziej ambitnych zadań.

W podręcznikach, w sekcji **To już wiesz** znajdują się **sketchnotki** autorstwa Sylwii Oszczyk. Wizualny sposób prezentacji wybranych partii materiału **pomoże zapamiętać nowe pojęcia i definicje** oraz uporządkować najistotniejsze informacje. **Sylwia Oszczyk** – nauczycielka, pasjonatka myślenia wizualnego i wykorzystania go na lekcjach języka polskiego. Znana blogerka, propagatorka nowoczesnego nauczania z wykorzystaniem sketchnotingu, myślenia za pomocą obrazów i skojarzeń.

Istotnym elementem procesu uczenia się jest **powtarzanie i utrwalanie** zdobytych umiejętności. Dlatego na końcu każdego rozdziału znajduje się moduł **Sprawdź, co już umiesz**, który umożliwi sprawną **weryfikację wiedzy i kompetencji ucznia.**

kl. 4

CZAS NA POWTÓRZENIE
Podsumowanie rozdziału VII

Sprawdź, co już umiesz

Daniel Defoe[1]

Przypadki Robinsona Kruzoe
fragmenty

Smutek i niewypowiedziana tęsknota ogarnęły całą moją istotę. Z początku ucieszyłem się niezmiernie ocaleniem, ale gdym się ujrzał sam, w nieznanej okolicy świata, wpadłem w dziką rozpacz. Rzuciłem się na ziemię i jak szaleniec wyrywałem włosy garściami. [...]

Ochłonąwszy z pierwszego żalu, pomyślałem o moich biednych towarzyszach... A może który z nich został ocalony, podobnie jak ja, może nawet i kilku... Zlogłem więc z pagórka i udałem się wzdłuż wybrzeża, wypatrując nieszczęśliwych rozbitków; począłem wołać i krzyczeć na nich po imieniu, ale głos mój powtarzało tylko echo lasów. [...] Zacząłem się przyglądać z uwagą okolicy. [...]

Położenie moje było w istocie okropne. Przemokły do nitki, drżałem od zimna, a nie miałem się gdzie osuszyć. Cała garderoba składała się z drelichowego[2] kaftana, koszuli, spodni, wełnianego pasa i pary pończoch; kapelusz zdarły mi fale, trzewiki nawet straciłem w walce z rozhukanymi bałwanami. Usiadłszy pod drzewem, zacząłem rewidować kieszenie, czy chuć kawałka chleba nie znajdę, bo mi głód srogo dokuczać począł. W jednej kieszeni znalazłem mały woreczek z jęczmieniem [...]. W roztargnieniu rzuciłem workiem i rozsypałem ziarno, jako na nic nieprzydatne, lecz w tej chwili gorzko pożałowałem nieuwagi. [...]

Sięgnąłem powtórnie do kieszeni i [...] doznałem niewypowiedzianej radości, znalazłszy w kieszeni duży nóż składany. Nie mógł mi on zastąpić broni, ale w mym położeniu był nieoceniony.

Daniel Defoe, *Przypadki Robinsona Kruzoe*, oprac. Władysław Ludwik Anczyc (pisownia uwspółcześniona)

1 czytaj: daniel difol
2 *drelich* – gruba tkanina używana do szycia ubrań roboczych

1. Określ, kto jest narratorem w przytoczonym fragmencie. Wskaż poprawną odpowiedź.
A. osoba wszechwiedząca
B. tłumacz powieści
C. bohater książki
D. autor tekstu

2. Z jakim rodzajem narracji mamy do czynienia w tekście? Wymień słowa, które na to wskazują.

3. Wskaż właściwą odpowiedź.
Z tekstu wynika, że Robinson
A. liczył na znalezienie towarzyszy podróży.
B. optymistycznie ocenił swoje położenie.
C. rozpoznał miejsce, gdzie wylądował.
D. miał na sobie porządne ubranie.

4. Wskaż właściwą odpowiedź.
Zwrot: *rwałem sobie włosy garściami*, oznacza, że Robinson
A. analizował swoje położenie.
B. zadawał sobie pytania.
C. dokonywał wyboru.
D. popadł w rozpacz.

5. Jakie odgłosy mogą towarzyszyć burzy na morzu i katastrofie statku? Opisz je za pomocą onomatopei.
▶ wiatr
▶ fale
▶ liny, maszt
▶ pokład statku
▶ deszcz
▶ niebo

6. Zaproponuj, za pomocą jakich znaków Robinson mógłby dać znać ekspedycji ratunkowej, że żyje.

7. Odczytaj fragment tekstu, który jest opisem krajobrazu.

8. Napisz zaproszenie dla Robinsona, w którym zachęcisz go do obejrzenia jakiegoś pięknego miejsca w Polsce. Użyj w nim co najmniej dwóch nazw geograficznych.

9. Jakich informacji zabrakło w poniższym ogłoszeniu?

OGŁOSZENIE
30 września 1659 r. zaginął nasz przyjaciel Robinson. Ubrany był w drelichowy kaftan, koszulę, spodnie, trzewiki, wełniany pas i pończochy. Na głowie miał kapelusz.

244 VII. JA I ŚWIAT WOKÓŁ MNIE
Sprawdź, co już umiesz 245

kl. 7

O tekście

1. Omów świat przedstawiony w utworze. Zwróć uwagę na jego wskazane elementy.
świat przedstawiony ⇄ czas akcji • miejsce akcji • bohaterowie • wydarzenia

2. Zastanów się, jaki jest Kogut. Nazwij jego cechy. Porównaj swoją odpowiedź z odpowiedziami koleżanek i kolegów.

3. Dlaczego dyrektor cyrku odrzucił kandydaturę Koguta? Czy jego zachowanie było uzasadnione?

4. Ustal, jakie plany życiowe ma Kogut i jak pragnie je zrealizować. Dlaczego nie osiąga swoich celów?

5. Zapoznaj się z pojęciem alegorii. Oceń, czy zwierzęta w utworze Sławomira Mrożka mają cechy, które tradycyjnie im się przypisuje.

Alegoria – postać, przedmiot, zdarzenie przedstawione w dziele literackim lub plastycznym, które oprócz znaczenia dosłownego ma także znaczenie domyślne. W przeciwieństwie do symbolu, który jest wielozn acznym, alegoria ma zwykle jedno znaczenie, np. zegar stanowi znak przemijania. W bajkach często występują zwierzęta będące alegoriami cech ludzkich, np. lew – władzy i siły, owca – bezbronności, sowa – mądrości, lis – sprytu.

alegoria = pracowitość
symbol → lot, skrzydła; wolność; magia; natchnienie, literatura

6. Czy ambicja pozwoliła bohaterowi odnieść sukces? Swoje stanowisko uzasadnij dwoma argumentami.

7. Czego uczy Artysta? Sformułuj krótko przesłanie utworu.

Chcę więcej!

Szczególnym sposobem kreowania świata przedstawionego jest **groteska**. Polega na jego zniekształcaniu w taki sposób, że świat ten jest odbierany jako dziwny i absurdalny (pozbawiony sensu). W tym celu składniki rzeczywistości wyolbrzymia się i deformuje, zestawia się ze sobą elementy, które do siebie nie pasują (np. realne i fantastyczne), miesza się różne nastroje (np. wesołość i powagę).
▶ Dlaczego opowiadanie Sławomira Mrożka odbieramy jako zabawne? W odpowiedzi wykorzystaj informacje na temat groteski.

18 I. AMBICJA

Tworzę

8. Wykorzystując podane informacje, zredaguj ogłoszenie o przesłuchaniu dla artystów, którzy chcieliby pracować w teatrze.

Mam lekkie pióro

Ogłoszenie
Teatr Narodowy w Wielkim Mieście ogłasza nabór na stanowisko choreografa.
Spotkanie dla zainteresowanych osób odbędzie się w najbliższy piątek 12 września o godzinie 16.00 w siedzibie teatru przy ulicy Powojowej 5.
Oferujemy konkurencyjne wynagrodzenie i elastyczne godziny pracy.
Dyrekcja
Teatru Narodowego

Ogłoszenie – krótka wypowiedź, w której autor zawiadamia o czymś odbiorcę. Służy podaniu do publicznej wiadomości jakiegoś faktu czy informacji.

najistotniejsze informacje, np. miejsce, czas, cel, przedmiot, wymagania, niekiedy także argumenty zachęcające odbiorcę do zareagowania na ogłoszenie

podpis nadawcy

Bank słówek
▶ zatrudnię • wynajmę • poszukuję • informuję • oferuję • proponuję • sprzedam • kupię • zamienię
▶ pilnie • niezwłocznie • wkrótce • wysoka nagroda • początek o... • zgłoszenia w terminie...
▶ odbędzie się • nastąpi • rozpocznie się • zostanie otwarty • będzie można zobaczyć / uczestniczyć

9. Czym, Twoim zdaniem, różni się artysta od celebryty? Którym mianem można określić Koguta? Napisz dłuższą wypowiedź na ten temat. Swoje stanowisko uzasadnij dwoma argumentami.

Sprawdź, co już umiesz

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo **F**, jeśli jest fałszywe.

1.	Dzięki ambicji głównemu bohaterowi Artysty udało się spełnić swoje marzenie.	P	F
2.	Narratorem opowiadania Sławomira Mrożka jest jeden z bohaterów utworu.	P	F
3.	Symbol – w przeciwieństwie do alegorii – można odczytywać na różne sposoby w zależności od kontekstu.	P	F

Ambicja drogą do sukcesu! 19

Moduły **Tworzę, Mam lekkie pióro** i **Bank słówek** to rozwiązania, które pomagają **doskonalić umiejętności tekstotwórcze, przedstawiają wzorcowe formy wypowiedzi** i zachęcają do **kreatywnego pisania.** Zadania proponowane w tych sekcjach mają zróżnicowany stopień trudności dzięki czemu motywują do wielostronnych działań. Zostały w nich zastosowane **nowoczesne metody, strategie i techniki nauczania,** co pozwoli uczniom na uzyskanie wysokiej oceny podczas egzaminu ósmoklasisty.

Opinia z badań

Bardzo podoba mi się podsumowanie działu. Zawiera ciekawe zadania przygotowujące do zadań egzaminacyjnych. Wprowadzenie nowego materiału, stopniowanie trudności – super!!!

LEKTUROWNIK

Zamieńmy słowo to pierwszy i jedyny cykl na rynku, w którym lektury zostały wydzielone na końcu podręcznika i umieszczone w specjalnym module – ***Lekturowniku.*** Taka forma omówienia lektur i pozwoli nauczycielowi na dużą elastyczność podczas pracy z lekturami.

kl. 4

kl. 7

Strona działowa

Omówienie każdej lektury rozpoczyna **plakat,** wprowadzający w tematykę analizowanego tekstu, który dzięki swojej kreatywnej formie zachęca uczniów do zapoznania się z tekstem.

kl. 4

kl. 7

Plakat zachęcający do przeczytania lektury

Poszczególne moduły zawierają różne **kreatywne rozwiązania**, które pozwolą polonistom w sposób merytoryczny, a jednocześnie niebanalny **omówić zagadnienia kluczowe dla tematyki i formy poszczególnych utworów.**

Struktura lekcji w **Lekturowniku** jest taka sama jak przy lekcjach literackich.

Podsumowanie najistotniejszych faktów i wątków z danej lektury znajduje się w sekcji **To już wiesz** zaprojektowanej w formie sketchnotek. Dodatkowo jest to doskonała forma **systematyzowania wiadomości z lektur potrzebnych do egzaminu ósmoklasisty.**

Opinia z badań

Rewelacyjne opracowanie lektur! Barwne, przejrzyste notatki z lekcji.

STRUKTURA OPARTA NA WARTOŚCIACH

kl. 4

kl. 7

Każdy rozdział prezentuje inną wartość, z którą wiążą się treści realizowane w poszczególnych lekcjach. Zostały one wybrane z uwzględnieniem dojrzałości emocjonalnej dzieci w kolejnych klasach.

Zadania odwołują się do **wartości, o których mowa w podręczniku,** dzięki czemu dzieci i młodzież uczą się rozpoznawać swoje emocje, nazywać je i komunikować oraz przyswajają poprawne wzorce zachowania.

kl. 4

Chcę więcej

Jeśli Twoje podziękowania będą napisane odręcznie na kartce, pamiętaj o tym, aby były czytelne, a kartka czysta.

Jeśli wydrukujesz swoje podziękowania, własnoręcznie je podpisz.

Podziękowania możesz przygotować również w programie graficznym.

▶ W dowolnym programie graficznym przygotuj podziękowanie dla wybranej osoby. Pokaż je w klasie w postaci wydruku lub na tablicy multimedialnej.

1. Zapisz w zeszycie, kto, komu i za co mógłby podziękować w przedstawionych sytuacjach.

2. Wybierz jedną z sytuacji i przygotuj w zeszycie podziękowanie:
   a) dla koleżanki lub kolegi, którzy pomogli Ci w poprawieniu sprawdzianu z historii;
   b) dla rodziców lub dziadków za opłacenie kursu językowego;
   c) dla kuzyna, za to że zabrał Cię do ciekawego miejsca (np. muzeum techniki, zoo, ogrodu botanicznego).

3. Wypisz w zeszycie, komu i za możesz być wdzięczna / wdzięczny za to, co Cię spotkało pozytywnego w ciągu ostatniego tygodnia.

Sprawdź, co już umiesz

Na kartce papieru przygotujcie podziękowanie dla nauczycielki lub nauczyciela, których cenicie. Wręczcie je wybranej osobie na najbliższej lekcji.

Chcę Ci podziękować 13

kl. 7

Porozmawiajmy o sprawiedliwości

Kryteria sukcesu:
- wyjaśniam, czym jest sprawiedliwość;
- potrafię podać synonimy tego słowa;
- objaśniam znaczenie atrybutów sprawiedliwości.

Na początek

▶ Zapisz trzy informacje, których można się dowiedzieć z przywołanego memu. Następnie wskaż dwa problemy, które Twoim zdaniem warto zgłębić. Na koniec zadaj jedno pytanie, na które nie udało Ci się znaleźć odpowiedzi.

RÓWNOŚĆ SPRAWIEDLIWOŚĆ

Michel Piquemal[1] (ur. 1954)

Francuski pisarz, autor ponad 200 książek, w tym wielu dla dzieci i młodzieży. W swojej twórczości przybliża zagadnienia filozoficzne, często odwołując się do mitów i podań, zwłaszcza z kultury Wschodu.

[1] czytaj: miszel pikmal

Poznaj autora

Michel Piquemal

Podział według wyroków bożych

Dwaj chłopi wiedli spór o jabłka z pewnego drzewa. Bo chociaż drzewo należało do jednego z nich, to spadające jabłka toczyły się na łąkę drugiego...

Nie wiedzieli zatem, jak się nimi podzielić.

Przechodził tamtędy bramin[2], o którym mówiono, że jest człowiekiem bardzo mądrym.

[2] bramin – kapłan w Indiach

50 II. SPRAWIEDLIWOŚĆ

Poszczególne **tematy odwołują się do aktualnych problemów, również społecznych,** pozwalając uczniom na kształtowanie i wyrażanie własnych opinii na tematy, które bezpośrednio ich dotyczą.

CIEKAWY DOBÓR TEKSTÓW

Wiele z tekstów to propozycje nowe, po raz pierwszy użyte w podręcznikach do języka polskiego. Wśród tych propozycji znalazły się **fragmenty utworów współczesnych, które rozbudzają ciekawość uczniów**. Pozwalają im znaleźć punkty styczne z rzeczywistością, w której funkcjonują i której codziennie doświadczają.

kl. 4

Rodzinne dyskusje. O sztuce argumentowania

Podczas lekcji:
- dowiesz się, czym jest argument;
- poznasz zasadę budowania argumentu;
- nauczysz się, jak przekonywać innych do swoich racji.

Na początek
- Wyobraźcie sobie, że macie jutro sprawdzian z przyrody. Wielu z Was chciałoby przesunąć jego termin o kilka dni, ponieważ potrzebuje jeszcze trochę czasu na utrwalenie materiału. W jaki sposób przekonacie Waszą nauczycielkę lub Waszego nauczyciela do przełożenia sprawdzianu? Pomysły zapiszcie w zeszycie.

Aneta Załazińska

Językoznawca i wykładowca na Uniwersytecie Jagiellońskim, specjalistka od komunikacji, czyli poprawnego i skutecznego posługiwania się językiem.

Poznaj autora

Aneta Załazińska

Wakacje, czyli o tym, jak wygląda walka na argumenty

fragmenty

Po południu tata przyszedł do domu bardzo zadowolony, bo dostał w pracy nagrodę […]. Oboje z mamą stwierdzili, że w takim razie mogą zacząć planować wakacje […].

— To dokąd, kochanie? W nasze kochane góry, prawda?

Rodzinne dyskusje. O sztuce argumentowania 93

Mam swój pokój!

Podczas lekcji:
- przygotujesz się do opisania swojego pokoju lub kącika do nauki i zabawy.

Na początek
- Jaka reguła ortograficzna pomoże Ci w poprawnym zapisaniu wyrazów: *swój* i *pokój*?
- Czy masz swój własny pokój lub kącik do nauki i zabawy? A może z kimś go dzielisz? Opowiedz, czy lubisz to miejsce.

Marcin Szczygielski (ur. 1972)

Polski pisarz i dziennikarz. Autor książek dla dzieci i młodzieży (m.in. *Czarny Młyn*, *Czarownica piętro niżej*, *Tuczarnia małych*). Wiele z nich wyróżniono i nagrodzono w konkursach na najlepsze powieści dla dzieci i młodzieży.

Poznaj autora

Marcin Szczygielski

Teatr Niewidzialnych Dzieci

fragmenty

W „Dębowym Lesie" pracuje zaledwie troje dorosłych! I tylko ciocia Lucyna mieszka tu na stałe, bo pozostała dwójka przyjeżdża rano, a po południu wraca do siebie — chyba że ciocia musi gdzieś wyjechać czy coś. Ci dorośli to pan Antoni, który zajmuje się ogrodem, pilnowaniem wszystkiego i naprawami w domu, oraz pani Irmina, która jest drugim wychowawcą i prowadzi księgowość […].

Gdy jesteśmy już w budynku, ciocia Lucyna prowadzi mnie na piętro do sypialni. Po drodze zastanawiam się, ilu tam śpi chłopaków — no, pewnie wszyscy, skoro jest tu nas tak niewielu […].

Ciocia Lucyna zatrzymuje się przed drzwiami na końcu korytarza i wyjmuje z kieszeni dżinsów klucz. Otwiera zamek, a potem…

— Masz, schowaj sobie — mówi.

Mam swój pokój! 97

Zaproponowany zestaw tekstów literackich ma szansę zainteresować ucznia, **zachęcić go do aktywnego czytania** oraz zmotywować do twórczego uczestnictwa w lekcji.

Ogromnym walorem cyklu są **ciekawie dobrane teksty literackie**, które stanowią reprezentatywne **utwory klasyki literatury** polskiej i światowej, są obecne w kanonie lektur szkolnych i należą do najciekawszych **tytułów współczesnej literatury** dla dzieci i młodzieży.

kl. 7

Tęsknota w *Mojej piosnce (II)*

Kryteria sukcesu:
- wykonuję ilustrację do wiersza;
- odnajdywanie nawiązania w tekście do kultury i wartości ważnych dla Polaków;
- wyjaśnianie użycie neologizmów i wyrazów, które zostały wyodrębnione graficznie;
- wskazuję peryfrazę;
- analizuję przeżycia wewnętrzne podmiotu lirycznego.

Na początek
- Wymień znane Ci utwory, które wyrażają tęsknotę za ojczyzną.

1821
1830–1831 powstanie listopadowe
1842 opuszczenie ziem polskich
1848 Wiosna Ludów
1852–1854 podróż do Nowego Jorku
1863–1864 powstanie styczniowe
1883

Cyprian Norwid (1821–1883)

Pisarz, myśliciel, autor dzieł plastycznych. Wcześnie stracił rodziców i przez całe życie borykał się z niedostatkiem. W wieku 21 lat opuścił Polskę i od tej pory podróżował po Europie. Odwiedził także Stany Zjednoczone. Mieszkał m.in. we Florencji, w Rzymie, Berlinie, a przede wszystkim w Paryżu. We Włoszach nieszczęśliwie zakochał się w pięknej Marii Kalergis. W Berlinie trafił na kilka tygodni do więzienia za kontakty z polskimi działaczami niepodległościowymi (wówczas zaczęły się jego problemy ze słuchem). Pod koniec życia schorowany trafił do zakładu opiekuńczego pod Paryżem. Regulamin Domu św. Kazimierza ograniczał swobodę artysty, co pogłębiało jego samotność i zgorzknienie. Poeta zmarł w zapomnieniu i został pochowany w zbiorowej mogile. W 2001 r. odbył się jego symboliczny pochówek w katedrze na Wawelu. Twórczość Norwida – trudna i wieloznaczna, bogata w neologizmy, symbole, metafory – nie została doceniona za jego życia. Wiele utworów poeta poświęcił wybitnym ludziom (m.in. wierszu *Bema pamięci żałobnej rapsod*, *Coś ty Atenom zrobił Sokratesie*, *Fortepian Szopena*).

Poznaj autora

Cyprian Norwid

Moja piosnka (II)

Do kraju tego, gdzie kruszynę chleba
Podnoszą z ziemi przez uszanowanie
Dla d a r ó w Nieba...
Tęsknio mi, Panie...

*

Do kraju tego, gdzie winą jest dużą
Popsować[1] gniazdo na grzędzy hociamie,
Bo wszystkim służą...
Tęsknio mi, Panie...

*

Do kraju tego, gdzie pierwsze ukłony
Są – jak odwieczne Chrystusa wyznanie:
„B ą d ź p o c h w a l o n y!"
Tęsknio mi, Panie...

*

Tęsknio mi jeszcze i do rzeczy innej,
Której już nie wiem, gdzie leży mieszkanie,
Równie niewinnej...
Tęsknio mi, Panie...

*

Do bez-tęsknoty i do bez-myślenia,
Do tych, co mają t a k z a t a k – n i e z a n i e –
Bez światło-cienia...
Tęsknio mi, Panie...

*

Tęsknio mi owdzie[2], gdzie ktoś o mnie stoi[3]?
I tak być musi, choć się tak nie stanie
Przyjaźni mojej!...
Tęsknio mi, Panie...

[1] popsować – poparzyć
[2] owdzie – tamtędy, w innym miejscu
[3] ktoś o mnie stoi – ktoś o mnie dba, komu na mnie zależy

Chcę więcej!

Norwid stworzył *Moją piosnkę (I)* w 1854 r. – zapisał ją w liście do swojej przyjaciółki Marii Trębickiej. Adresatka listu przez ponad pół wieku była jedyną osobą, która wiedziała o istnieniu utworu. Dopiero w 1904 r. odkrył go Zenon Przesmycki, wydawca poezji Norwida, i opublikował w czasopiśmie „Chimera".

- Jak sądzisz, w której strofie poeta nawiązał do swojej miłości do Marii Trębickiej?

Cyprian Norwid, Wędrowiec, 1856

O tekście

1. Wykonaj rysunek pokazujący, za czym tęskni podmiot liryczny. Obok ilustracji zapisz wyrażone w danej strofie uczucia. Które strofy były łatwe do zilustrowania, a które trudne? Dlaczego?
2. Wskaż strofy nawiązujące do polskiej kultury i wartości ważnych dla Polaków. Dlaczego te kwestie są dla poety tak ważne?

264 VIS. WRAŻLIWOŚĆ

Tęsknota w *Mojej piosnce (II)* 265

PRZYSTĘPNIE

Rezygnacja z rozbudowanych cząstek wykładowych na rzecz zwięzłych tekstów i czytelnych schematów, pozwoliła na dostosowanie treści do możliwości dedukcyjnych współczesnego ucznia. **Uproszczony** i możliwie syntetyczny **język przekazu, ciekawe schematy i czytelne tabele** sprawiają, że nowe zagadnienia są dla uczniów bardziej przystępne i zrozumiałe.

Odwołania do kultury popularnej – komiksy, memy czy plakaty – doskonale oddziałują na percepcję dzisiejszej młodzieży i sprawiają, że trudne zagadnienia stają się przystępne w odbiorze.

Oprawę graficzną dostosowaliśmy do potrzeb i oczekiwań współczesnych uczniów. Zastosowanie formy obrazowej pobudza wyobraźnię, a także pomaga łatwiej zwizualizować omawiane pojęcia.

Opinia z badań

Zdjęcia, schematy i różnorodne polecenia zaciekawiają problematyką zaproponowanych tekstów literackich. Budzą również wyobraźnię oraz kreatywność u dzieci.

kl. 4

kl. 7

Urozmaicone zadania o różnym stopniu trudności pozwalają na indywidualizację nauczania i sprawiają, że lekcje są bardziej interesujące. Proponowane ćwiczenia i inne aktywności zostały tak sformułowane i sprofilowane, aby **zmotywować uczniów** do wyrażania zdania i refleksji, formułowania wniosków, rozwijania sztuki argumentacji oraz posługiwania się różnymi formami wypowiedzi ustnych i pisemnych.

kl. 4

Zadania w formie gier w przystępny i jednocześnie atrakcyjny sposób pozwalają na praktyczne korzystanie ze zdobytej wiedzy.

kl. 7

WSPÓŁCZEŚNIE

Znane nazwiska, sytuacje i konteksty bliskie współczesnej młodzieży przykuwają uwagę i zachęcają do uważniejszego zgłębiania danego zagadnienia. W przykładach, zadaniach oraz tekstach odwołujemy się do **najnowszych technologii, osób znanych i lubianych oraz zagadnień bliskich współczesnym nastolatkom.** Dzięki temu poziom zaangażowania uczniów podczas lekcji wzrasta i motywuje ich do pracy na lekcji i w domu.

kl. 4

Podczas lekcji:
- dowiesz się, czym jest powtórzenie w wierszu;
- napiszesz, czego nie wolno robić podczas kibicowania.

Piłka jest okrągła, a bramki są dwie

Na początek

- Rozpoznaj na zdjęciach utytułowanych polskich sportowców. Powiedz, w jakich dyscyplinach się specjalizują.

- Jak sądzisz, co decyduje o tym, że niektóre sporty zyskują ogromną popularność?
- Czy uprawianie sportu to dobry sposób na spędzenie wolnego czasu? Uzasadnij odpowiedź. Podaj dwa argumenty.

Ludwik Jerzy Kern (1920–2010)

Poeta i satyryk, twórca piosenek, dziennikarz, tłumacz, kawaler Orderu Uśmiechu (1972). Autor wielu utworów dla dzieci, m.in. *Proszę słonia*, *Karampuk*. Do napisania znanej książki *Ferdynand Wspaniały* zainspirowała go jego suczka, bokserka Farsa.

Poznaj autora

kl. 7

Młodzież w akcji!

Kryteria sukcesu:
- rozumiem znaczenie kampanii społecznych;
- znam etapy ich tworzenia;
- projektuję kampanię społeczną na wybrany temat.

Na początek

- W jaki sposób można zachęcić ludzi do zaangażowania się w działania korzystne dla społeczeństwa?

1. Podaj przykłady kampanii społecznych, które zwróciły Twoją uwagę. Jakich dotyczyły problemów?
a) Z jakich powodów właśnie te kampanie zapadły Ci w pamięć?
b) Określ, jakie formy może przybrać kampania społeczna. Od czego są one zależne?

Kampania społeczna – rodzaj zaplanowanych działań, za pomocą których nadawca chce przekonać odbiorców do odpowiedniego zachowania, zmiany sposobu myślenia, poszerzenia wiedzy na dany temat, a nawet rozwiązania jakiegoś problemu społecznego. Celem kampanii społecznej jest zaangażowanie ludzi i doprowadzenie do korzystnych zmian.

2. Podczas pracy w parach zaproponujcie różne możliwości dokończenia zdania.
Kampania społeczna będzie skuteczna, jeśli...

3. Jakie problemy społeczne warto poruszyć w kampanii społecznej? Mogą one dotyczyć Waszej szkoły, środowiska albo szerszej społeczności.
a) Zapiszcie swoje propozycje, a następnie wybierzcie jedną z nich.
b) Z jakich powodów właśnie tę kwestię uważacie za najważniejszą? Podajcie 2–3 argumenty.

Praca nad kampanią społeczną zaczyna się od określenia problemu, który chcemy uświadomić innym.

Fontanna Neptuna w Gdańsku podświetlona na niebiesko na znak solidarności z osobami z autyzmem, 2013

Szata graficzna cyklu została dostosowana do potrzeb i oczekiwań współczesnych uczniów. Całość jest **dynamiczna**, lecz **nieprzeładowana,** co korzystanie wpływa na odbiór treści przez uczniów. **Duże, nowoczesne zdjęcia, memy czy kadry z filmów** ilustrują omawiane zagadnienia w sposób zrozumiały dla dzieci i młodzieży.

kl. 7

kl. 7

2. Wskaż w wywiadzie z Rozenem różne rodzaje pytań zastosowanych przez dziennikarkę:
- pytania ogólne pozwalające na ograniczenie odpowiedzi do *tak* lub *nie*;
- pytania szczegółowe wymagające poszerzenia odpowiedzi;
- pytania poprzedzone informacją wstępną.

3. Co w wypowiedziach muzyka szczególnie Cię zainteresowało? Z jakiego powodu?

4. Jak rozumiesz tytuł piosenki *Lepszy lód*? Przedstaw swoją propozycję w dwóch zdaniach.

5. Pracując w zespołach, przygotujcie pytania do wywiadu, dzięki któremu dowiecie się, jaka jest rola nadziei w życiu człowieka. Pamiętajcie o zastosowaniu różnych rodzajów pytań.

Tworzę

6. Wykorzystaj pytania przygotowane wraz kolegami i koleżankami do przeprowadzenia wywiadu z bliską osobą. Zapisz wypowiedzi rozmówców, pamiętając o zastosowaniu reguł tworzenia wywiadu. Nadaj tytuł rozmowie.

Chcę więcej!

Współcześnie wywiad zyskał dużą popularność i występuje w wielu formach, takich jak:
- **talk-show** (czytaj: tok szoł) – program telewizyjny, w którym dziennikarz prowadzi swobodne rozmowy z gośćmi zaproszonymi do studia;
- **wywiad rzeka** – książka będąca zapisem obszernej rozmowy z wybitnym człowiekiem (aktorem, pisarzem, sportowcem, politykiem itp.), często mająca charakter wspomnieniowy; gatunek łączący literaturę i dziennikarstwo;
- wywiad radiowy, często rozpowszechniany jako **podcast** (czytaj: podkast), czyli w postaci audycji internetowej.

- Na kształt wywiadu mogą mieć wpływ także okoliczności jego przeprowadzenia. Jakie warunki są Twoim zdaniem sprzyjające?
- Wyszukaj w bibliotece lub księgarni przykłady książek, które mają formę wywiadu rzeki. Możesz także skorzystać z katalogu bibliotecznego w wersji online.

Amerykańska dziennikarka Oprah Winfrey (czytaj: opra łynfrej) w trakcie wywiadu z księżną Meghan (czytaj: megan), 2021

230 VI. NADZIEJA

Uczniom ambitnym i bardziej zainteresowanym danym zagadnieniem podręcznik oferuje sekcję Chcę więcej, a w nim kreatywne i twórcze wyzwania związane z tematem lekcji.

Opinia z badań

Jestem zachwycona! Jest czytelny, z ciekawą szatą graficzną. Chętnie skorzystałabym z tej oferty już w przyszłym roku szkolnym.

PRAKTYCZNIE

Jaki cudowny widok... Opisujemy krajobraz

Podczas lekcji:
- dowiesz się, czym jest opis krajobrazu;
- nauczysz się opisywać krajobraz.

Na początek

- Przyjrzyjcie się fotografii i wyobraźcie sobie, że musicie opisać to, co widzicie. Od czego zaczniecie? Skupicie się na ogólnych wrażeniach czy na szczegółach? Co – według Was – jest na tym obrazku najważniejsze? Jakie emocje budzi w Was ten widok?

Opis krajobrazu to przedstawienie widoku rozciągającego się przed osobą opisującą. Należy wymienić jego charakterystyczne elementy. Można także opisać krajobraz ukazany na zdjęciu lub na obrazie.

Bank słówek

Określenia miejsca, pory roku i dnia oraz kolorów:
- błękitne niebo • zielony las • srebrne góry • rozświetlone miasto • zimowy poranek • ciepły wieczór • upalny dzień

Usytuowanie elementów krajobrazu:
- nad morzem • w górach • za lasem • na wsi • przed skrzyżowaniem
- widać • wznosi się • znajduje się • można zauważyć
- po prawej stronie • po lewej stronie • obok • w oddali • na środku • na pierwszym planie • na drugim planie

Określenie nastroju:
- radosny • pogodny • smutny • przygnębiający

300 VII. JA I ŚWIAT WOKÓŁ MNIE

Mam lekkie pióro

Opis krajobrazu krok po kroku
1. Przyjrzyj się uważnie okolicy, którą chcesz opisać, i podaj ogólne informacje na jej temat, z określeniem pory dnia lub roku.
2. Opisz to, co widzisz, od lewej do prawej strony. Rozpocznij od ogółu i przejdź do szczegółu. Możesz też zacząć od centralnej części widoku. Następnie zwróć uwagę na to, co widzisz po prawej i po lewej stronie oraz w oddali.
3. Zastosuj przymiotniki, tak aby Twój opis był jak najbardziej plastyczny i pobudzał wyobraźnię czytającego. Zwróć uwagę na szczegóły. Uwzględnij kolorystykę.
4. Określ uczucia, które wywołuje w Tobie opisywany krajobraz.

kl. 4

Fotografia przedstawia górski krajobraz w ciepły letni dzień. — informacje wstępne

W centralnej części zdjęcia znajduje się rozległa łąka porośnięta fioletowymi kwiatami. Nieco dalej, po lewej stronie, widać pojedyncze drzewa, a po prawej – kilka domów. Za nimi wznoszą się potężne szaro-granatowe góry. Na zboczu szczytu znajdującego się z lewej strony widać białe linie, które wyglądają jak strome ścieżki. Ponad szczytami, na błękitnym niebie, kłębią się chmury przypominające dym z ogniska. — elementy krajobrazu; kolorystyka

Żywe kolory na zdjęciu wywołują uczucie radości. Jest to miejsce, w którym każdy na pewno chętnie by się znalazł. — opis uczuć

Jaki cudowny widok... Opisujemy krajobraz 301

W podręczniku znajdują się liczne, praktyczne wskazówki i wzorcowe teksty, które pomogą opanować poprawne tworzenie różnych form wypowiedzi. Sekcje **Bank słówek** oraz **Mam lekkie pióro** zawierają wyrazy, zwroty i frazeologizmy, które wzbogacą słownictwo uczniów i pomogą im komunikować się w sposób zrozumiały i precyzyjny.

Mam lekkie pióro

- Jeśli problem wskazany w temacie rozprawki nie pozwala na sformułowanie stanowiska od razu, we wstępie należy zawrzeć **hipotezę** – przypuszczenie, którego prawdziwość będzie badana w rozwinięciu pracy.
- Rozważanie problemu polega na przywołaniu **argumentów** i podaniu ich w wątpliwość przez wskazanie **kontrargumentów**. I jedne, i drugie należy potwierdzić odpowiednimi przykładami, np. z literatury, filmu, historii, życia codziennego.
- Wynikiem takiego rozumowania powinno być ustalenie stanowiska, czyli sformułowanie **tezy**.

Czy można usprawiedliwić kłamstwo, jeśli wynika z dobrych intencji?

Rozważ problem w rozprawce. Odwołaj się do treści wybranej lektury.

Kłamstwo uchodzi za coś nagannego, coś, co pozbawia honoru. Człowiek, który kłamie, jest oceniany przez innych zdecydowanie negatywnie. Zdarza się jednak, że ludzie mijają się z prawdą, kierując się dobrymi intencjami. Czy w takiej sytuacji kłamstwo również należy potępić? A może da się je wówczas usprawiedliwić? Warto się zastanowić nad tym problemem.

Bywa, że kłamstwo ma na celu ochronienie kogoś przed negatywnymi emocjami, np. rozczarowaniem. Landon, bohater powieści Nicholasa Sparksa *Jesienna miłość*, z sympatii do Jamie nie powiedział jej prawdy o efektach bożonarodzeniowej zbiórki pieniędzy. Wolał dołożyć większą sumę i udawać, że cała kwota znalazła się w rozstawionych wcześniej słoikach i puszkach. Można uznać, że kłamstwo Landona nikomu nie zaszkodziło, a nawet wprost przeciwnie: Jamie czuła radość, a chłopiec był pewny, że skłamał w słusznej sprawie.

Jednak kłamstwo zawsze podważa zaufanie i może urazić drugą osobę. Kiedy Jamie spytała Landona, czy w szkole jest uważana za dziwną, chłopiec skłamał, bo nie chciał jej zranić. Mimo że dziewczyna rozumiała jego dobre intencje, było jej przykro. Nie chciała być okłamywana. Zawstydzony chłopiec przyrzekł jej, że nigdy więcej tego nie zrobi.

Jak wynika z moich rozważań, kłamanie tylko pozornie ma dobre następstwa, a w rzeczywistości negatywnie wpływa na relacje międzyludzkie. Dlatego zdecydowanie uważam, że kłamstwa, nawet w dobrej wierze, nie należy usprawiedliwiać. Prawda zawsze będzie od niego lepsza, nawet jeśli w pierwszej chwili okaże się gorzka.

Dobór przykładów powinien być zgodny z poleceniem.
Na wstępie należy krótko wprowadzić w temat.
Hipoteza to przypuszczenie, którego prawdziwość rozważa się w pracy.
Argument powinien zostać potwierdzony przykładem.
Także kontrargument wymaga zilustrowania przykładem.
W zakończeniu pracy musi się znaleźć teza.

132 IV. ALTRUIZM

Rozprawka z hipotezą

Zakończenie
- Wnioski z rozważań
- Sformułowanie tezy

Rozwinięcie
- Argument nr 1 + przykład
- Kontrargument nr 1 + przykład
- Argument nr 2 + przykład
- Kontrargument nr 2 + przykład

Wstęp
- Wprowadzenie w temat
- Hipoteza

Bank słówek

- Wydaje mi się, że... • Zastanawiam się, czy... • Nie jestem pewien / pewna, czy... • Przypuszczam, że... • Być może należy przyjąć... • prawdopodobnie • przypuszczalnie • hipotetycznie
- Łatwo zaprzeczyć... • Nie obawiam się podać w wątpliwość... • Komuś może wydawać się, że... • Tej teorii można przeciwstawić... • Nietrudno ten argument podważyć...
- Mam nadzieję, że udało mi się udowodnić... • Z moich rozważań jasno wynika, że... • Jak wynika z przytoczonych argumentów... • Wszystko to prowadzi do wniosku, iż...

kl. 7

11. Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wstęp do rozprawki zawierający hipotezę. Podkreśl ją w tekście.
- Czy warto poświęcać się dla innych ludzi?
- Lepiej mieszka się w dużym mieście czy w małej miejscowości?
- Czy pomaganie innym należy uznać za obowiązek człowieka?

12. Czy każdy może zostać dobrym wolontariuszem? Zbierz argumenty i kontrargumenty do rozprawki na ten temat.

Sprawdź, co już umiesz

Czy Landona można nazwać altruistą? Sformułuj argument i kontrargument. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Dojrzewanie do pomagania innym 133

kl. 4

4. Co się wydarzyło, kiedy dziewczynka zaczęła przeglądać książki? Określ, czy opisane elementy pochodzą ze świata realistycznego czy fantastycznego.

5. Wyszukaj w dostępnych źródłach nazwiska autorów książek, które Julia wyjęła z półki. A może znasz te nazwiska?

Tworzę

6. Przygotujcie scenkę, w której zaprezentujecie, jak wyobrażacie sobie spotkanie Julii z postaciami z książek.

7. Zaproponujcie bohatera książki, którego chcielibyście zaprosić na spotkanie do biblioteki w Waszej szkole.
a) Przygotujcie plan tego wydarzenia.
b) Zapiszcie pytania, które chcielibyście zadać gościowi.
c) Wykonajcie plakat zachęcający do przyjścia na spotkanie.

8. Wymień zalety czytania książek przedstawione w tekście. Co jeszcze możesz dodać do tej listy na podstawie swoich doświadczeń i przemyśleń?

9. Wejdź na stronę biblioteki w Twoim mieście i za pomocą katalogu online sprawdź, czy jest w niej lektura, którą będziecie wkrótce omawiać.

Biblioteka jest miejscem, w którym wypożycza się książki, gazety, czasopisma, filmy, płyty. Można tam również skorzystać z internetu lub przeczytać prasę.

Aby znaleźć potrzebną informację, należy skorzystać w katalogu. Katalog biblioteczny to spis zbiorów bibliotecznych uporządkowanych według alfabetu.
- Jeśli znamy nazwisko autora lub tytuł książki, możemy zajrzeć do katalogu alfabetycznego.
- Jeśli interesuje nas określony temat, sprawdzamy katalog rzeczowy.
- W wielu placówkach działa katalog online. Dzięki niemu można sprawdzić, czy książka, która nas interesuje, jest dostępna, oraz zamówić ją na stronie biblioteki.

Co może się zdarzyć w bibliotece? 37

Proponujemy interdyscyplinarne podejście do nauczania, umiejętnie łącząc różne dziedziny i przedmioty, dając uczniom przestrzeń do rozwijania wiedzy powszechnej i poszerzania horyzontów.

kl. 7

O tekście

1. Zapisz po jednym pytaniu do każdego akapitu tekstu. Wymień się pytaniami z koleżanką / kolegą z ławki. Odpowiedz na otrzymany zestaw.

2. Zaznacz poprawne dokończenie zdania. Z tekstu wynika, że osoby wysoko wrażliwe
A. skupiają się przede wszystkim na sobie i swoich potrzebach.
B. mocniej niż inni ludzie przeżywają negatywne emocje.
C. są spostrzegawcze i dostrzegają wiele szczegółów.
D. nie powinny ograniczać dopływu bodźców.

3. Jakie stanowisko dotyczące wrażliwości zostało przedstawione w artykule? Zastanów się, na jakie zalety i wady tej cechy zwraca uwagę autorka tekstu.

4. Odpowiedz na pytanie zawarte w temacie lekcji. Zgromadź argumenty i przykłady na poparcie swojego stanowiska.

5. Uzupełnij poniższe zdania, aby stanowiły streszczenie tekstu Jolanty Marii Berent.
Tematem utworu jest
Autorka skupia się na
Przekonuje, że

6. Zastanów się nad omawianym tematem: ponownie podaj trzy słowa, dwa pytania i jedno porównanie związane ze słowem *wrażliwość*. Jak zmieniło się Twoje postrzeganie tej wartości po tej lekcji?

Laura Gryca, *Różni – równi sobie*, 2022

DZIEŃ DRZWI OTWARTYCH
18.03.2022 GODZ. 17.00-19.00

- Jakie emocje przeżywają poszczególni bohaterowie plakatu? Co na to wskazuje?

248 VII. WRAŻLIWOŚĆ

Celem nowego cyklu jest **skuteczne i kompleksowe przygotowanie uczniów do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego**, począwszy już od 4 klasy. Specjalnie oznaczone zadania, które zarówno w formie, jak i treści odnoszą się bezpośrednio do tych spotykanych na obowiązkowym egzaminie, pozwolą uczniom zarówno na **wyćwiczenie niezbędnych umiejętności, jak i oswojenie się z budową zadań, które pojawiają się na egzaminie ósmoklasisty.**

Opinia z badań

W zasadzie każdy temat jest tak zaprojektowany, żeby nauczyciel mógł sprawnie przeprowadzić lekcję, to jakby gotowy scenariusz.

Lekturowniki

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE

Pracę z publikacjami **uatrakcyjnią różnorodne ćwiczenia oraz kody QR** a pod nimi dodatkowe, interaktywne materiały (m.in. filmy, animacje).

Lekturowniki to wspaniała pomoc dla uczniów, **która pomoże im sprawdzić wiedzę o lekturach oraz usystematyzuje wiadomości** potrzebne do przygotowania się do egzaminu ósmoklasisty.

Filmoteka

filmoteka

Filmoteka to **zestaw filmów edukacyjnych dla klas 4 i 7** ułatwiających realizację materiału z języka polskiego.

Idealny **materiał aktywizujący** do wykorzystania podczas lekcji. Filmy można odtwarzać na monitorze, rzutniku lub tablicy interaktywnej. **Pomogą skupić uwagę uczniów** i będą atrakcyjnym uzupełniniem omawianych treści.

Egzamin ÓSMOKLASISTY

Wszystkim nauczycielom i uczniom zapewniamy niezawodne wsparcie w przygotowaniach do egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej.

REPETYTORIUM ÓSMOKLASISTY

- Zamieszczony na początku **test diagnozujący** pozwala na określenie poziomu wiedzy uczniów i zaplanowanie powtórek.
- **Przemyślany układ** treści oraz stałe elementy w poszczególnych rozdziałach ułatwiają usystematyzowanie wiedzy.
- Czytelne wyróżnienia istotnych definicji, infografiki i schematy **pomagają zapamiętać niezbędne zagadnienia.**
- Kod dostępu do podstawowej wersji e-repetytorium w serwisie **Zdasz.to** zapewnia naukę w formie ulubionej przez uczniów.

SERWIS I APLIKACJA ZDASZ.TO

Zapewnia uczniom naukę w lubianej formie – za pośrednictwem komputera, tabletu lub telefonu i na wiele różnych sposobów (do wyboru m.in.: quizy, testy, filmy, animacje, ćwiczenia interaktywne, grywalizacje).

ARKUSZE I ODPOWIEDZI

- 10 przykładowych arkuszy, wzorowanych na **arkuszach CKE** pozwala uczniowi oswoić się z zadaniami typu egzaminacyjnego.
- Dodatkowe **wskazówki** ułatwiają tworzenie strategii rozwiązywania zadań.
- Schematy oceniania oraz diagram podsumowujący wyniki, które znajdują się na końcu publikacji, umożliwiają **samodzielną ocenę** zdobytej wiedzy i umiejętności jej zastosowania w praktyce.

Stacja Edukacja

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE

- **Najważniejsze zagadnienia z klas 4 i 7**, wybrane po konsultacjach z nauczycielami, **podaliśmy w przystępny, ciekawy i atrakcyjny sposób**.
- **Zastosowaliśmy oryginalne i pomysłowe rozwiązania poligraficzne:** zdjęcia 3D, folie dekodujące obraz oraz imitujące ruch.
- **Dodatkowe zasoby multimedialne,** np. filmy i animacje, ukryliśmy pod kodami QR.
- **Wprowadziliśmy czytelny** i dostosowany do wieku ucznia **sposób prezentacji treści:** tabele, schematy, rysunki, infografiki opatrzone wyjaśniającymi zagadnienie komentarzami.

Poznajemy „Zamieńmy słowo”

Ramowy rozkład materiału nauczania z odniesieniami do wymagań z podstawy programowej.

Klasa 4

L proponowane miejsce omówienia lektur zawartych w *Lekturowniku*.
***** terminy i pojęcia zawarte w sekcji *Chcę więcej*.

Lektury obowiązkowe i inne teksty	Nauka o języku	Formy wypowiedzi	Pojęcia i terminy
I. Kim jestem?			
legendy: *Lech, Czech i Rus* *O Wandzie, co nie chciała Niemca* *Piast* Władysław Bełza, *Ziemia rodzinna* Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego* Jack Canfield, Mark V. Hansen, Kimberly Kirberger, *Jestem...* Grzegorz Kasdepke, *Pan Wredzik* Józef Ratajczak, *Legenda*	alfabet, głoska, litera samogłoska, spółgłoska, sylaba funkcje liter pisownia wyrazów z ó i u słownik ortograficzny	notatka opis siebie	netykieta akapit legenda elementy realistyczne i fantastyczne wers strofa (zwrotka) hymn refren
II. Ja i rodzina			
Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa* **L** Agnieszka Chylińska, *Zezia i Giler* Aneta Załazińska, *Wakacje, czyli jak wygląda walka na argumenty* Marcin Szczygielski, *Teatr Niewidzialnych Dzieci* Joanna Papuzińska, *Czarna jama* Jagoda Michalak, *Nauka cierpliwości na Wyspie Spadających Gwiazd*	wypowiedzenie podział wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające, rozkazujące wypowiedzenie wykrzyknikowe znaki interpunkcyjne: kropka, przecinek, dwukropek, znak zapytania, znak wykrzyknienia, cudzysłów liczba i rodzaj rzeczownika odmiana rzeczownika przez przypadki pisownia małą i wielką literą – nazwy pospolite (obrzędy, zwyczaje, wydarzenia historyczne) i własne (imiona, nazwiska, tytuły książek)	dialog pozdrowienia argument; budowa argumentu opis miejsca (pokoju)	kontrast pocztówka nadawca adresat podmiot liryczny porównanie
III. Ja i nauka			
Julian Tuwim, *Nauka* Artur B. Chmielewski, Ewelina Zambrzycka-Kościelnicka, *Kosmiczne wyzwania* Dorota Bałuszyńska-Srebro, *Księga Julii*	przyimek wyrażenie przyimkowe pisownia przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych czasownik – formy osobowe i nieosobowe (bezokoliczniki)	opis miejsca (szkoły) podziękowanie plan wydarzeń: plan ramowy, plan szczegółowy	biblioteka katalog biblioteczny: alfabetyczny, rzeczowy, online słownictwo związane z biblioteką

René Goscinny, *Mikołajek* **L** Sabine Städing, *Petronela z Jabłoniowego Sadu*	odmiana czasowników przez osoby, liczby, rodzaje i czasy (przeszły, teraźniejszy, przyszły) zdanie i równoważnik zdania nie z rzeczownikami i czasownikami		
IV. Ja i ty			
Alan Aleksander Milne, *Kubuś Puchatek* Adam Mickiewicz, *Przyjaciele* Aleksander Fredro, *Paweł i Gaweł* Michel Piquemal, *Jeżozwierze* Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* Magdalena Różczka, Maria Wysocka-Jóźwiak, *Gabi. A właśnie że jest pięknie!*	przymiotnik liczba, rodzaj, przypadek przymiotnika pisownia wyrazów z rz i ż podmiot i orzeczenie związek główny grupa podmiotu i grupa orzeczenia zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	opis przedmiotu życzenia	zdrobnienie
V. Ja w wolnym czasie			
Adam Mickiewicz, *Wschód słońca* (fragment *Pana Tadeusza*) Ewa Skarżyńska, *Teatr* Ludwik Jerzy Kern, *46 nóg* Astrid Lindgren, *Wiosenne zachwyty*	przysłówek słownik języka polskiego pisownia tytułów filmów liczebnik (główny i porządkowy) odmiana liczebników głównych i porządkowych pisownia nie z przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem	zaproszenie	epitet film animowany, fabularny, dokumentalny słownictwo filmowe słownictwo teatralne powtórzenie
VI. Ja i świat wyobraźni			
baśnie: Aleksander Puszkin, *Bajka o rybaku i rybce* Charles Perrault, *Kopciuszek* Jacob i Wilhelm Grimmowie, *Pani Zima* Maria Niklewiczowa, *Sprytny lisek* Andrzej Maleszka, *Magiczne drzewo* **L** Jacob i Wilhelm Grimmowie, *Królowa pszczół*	zdanie złożone, zdania składowe spójnik w zdaniu pojedynczym i złożonym przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym synonim antonim słownik synonimów pisownia wielką literą zwrotów do adresata (w liście)	list prywatny	baśń savoir-vivre związek frazeologiczny uosobienie
Lekturownik			
Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*			opis postaci
Rene Gościnny, Jean-Jacques Sempe, *Mikołajek*			świat przedstawiony
Janusz Christa, *Kajko i Kokosz*		komiks	bohater pierwszoplanowy, drugoplanowy, epizodyczny
Andrzej Maleszka, *Czerwone krzesło*			elementy baśniowe

Klasa 5

Lektury obowiązkowe i inne teksty	Nauka o języku	Formy wypowiedzi	Pojęcia i terminy
I. Zaangażowanie			
Joanna Kulmowa, *Prośba o nieskończenie* Agnieszka Stelmaszyk, *Kroniki Archeo. Tajemnica klejnotu Nefertiti* Ewa i Łukasz Świerżewscy, *Razem dla Klary* Janusz Korczak, *O gazetce szkolnej* Frances Hodgson Burnett, *Tajemniczy ogród* **L**	temat, końcówka rzeczownika oboczności w temacie rzeczownika pisownia wyrazów z -ji, -ii, -i	opowiadanie	anafora rymy dokładne i niedokładne fabuła, akcja rodzaje narracji (pierwszoosobowa i trzecioosobowa) tekst publicystyczny
II. Szczodrość			
Halina Poświatowska, *** [*trzeba nam dużo prostych słów*] Katherine Applegate, *Drzewo życzeń* Dorota Combrzyńska-Nogala, *Bracia mniejsi* Wojciech Cesarz, *Dolina jeleni* Roksana Jędrzejewska-Wróbel, *Pracownia Aurory* Elżbieta Zubrzycka, *Marudek i Pogodek na wakacjach*	trudne zakończenia bezokoliczników czasowniki nieosobowe zakończone na -no, -to tryby: oznajmujący, rozkazujący i przypuszczający pisownia cząstki -by pisownia głosek nosowych akcent, reguły akcentowania cudzysłów, dwukropek, kursywa, pogrubienie zagadnienia ortograficzne: wyrazy z rz i ż	e-mail, SMS, czat	przenośnia opowiadanie obyczajowe netykieta reklama, spot reklamowy, kampania, perswazja, manipulacja
III. Dziedzictwo antyczne			
Olaf Fritsche, *Skarb Troi* **L** • mity: Jan Parandowski, *Powstanie świata, Syzyf* Nikos Chadzinikolau, *Prometeusz* Wanda Markowska, *Demeter i Kora, Tezeusz i Ariadna* Jan Parandowski, *Herakles, Orfeusz i Eurydyka* Zbigniew Herbert, *Dedal i Ikar* Rick Riordan, *Percy Jackson i złodziej pioruna*	pisownia dat stopniowanie przymiotnika pisownia nie z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym słownik frazeologiczny	charakterystyka postaci opis sytuacji notatka biograficzna	mit, mitologia związki frazeologiczne z mitologii bohater tytułowy dedykacja kadry z filmu plany filmowe komiks

IV. Dobre obyczaje			
Magdalena Adamska, *Spoko, poradzę sobie! Niezbędnik nastolatka* Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (fragmenty: *zwyczaje w dworku soplicowskim, spacer, grzeczność)* Akcja *Bądź życzliwym pasażerem zamiast być monsterem* Agnieszka Frączek, *Dobre obyczaje, czyli w lekkim tonie o bon tonie* Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii* **L**	szyk wyrazów w zdaniu pojedynczym stopniowanie przysłówków pisownia nie z przysłówkami w stopniu równym, wyższym i najwyższym	opowiadanie z dialogiem zapis rozmowy	plakat jako dzieło ikoniczne plakat społeczny
V. Nauka i zabawa			
bajki: Ignacy Krasicki, *Czapla, ryby i rak, Przyjaciele, Malarze, Jagnię i wilcy, Drzewo, Żółw i mysz, Bajka o ojcu, synu i ośle* Adam Mickiewicz, *Zając i żaba* Jan Brzechwa, *Rozrzutny wróbel* Michel Piquemal, *Trzy sita*	zaimki osobowe odmiana liczebników głównych i porządkowych sytuacja komunikacyjna etykieta językowa	opis portretowanej postaci streszczenie	bajka, morał, bajka a baśń rodzaje przedstawień teatralnych bajka współczesna bajka filozoficzna
VI. Tradycje			
Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz (w soplicowskim dworku)* Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny* Casimir Delavigne, *Warszawianka* Ferenc Molnar, *Chłopcy z Placu Broni* **L** Grażyna Bąkiewicz, *Mamy niepodległość* współczesna pieśń patriotyczna: Paweł Beręsewicz, *Spacery z Ciumkami*	przydawka, dopełnienie, okolicznik wyraz nadrzędny i podrzędny wykres zdania pojedynczego dykcja, akcent, intonacja słownik poprawnej polszczyzny słowniki internetowe pisownia nazw ulic, placów, pomników	wystąpienie dziennik a pamiętnik	Apostrofa tożsamość narodowa szacunek dla tradycji
VII. Radość			
Leopold Staff, *Wysokie drzewa* Konstanty Ildefons Gałczyński, *Sen żołnierza* Wanda Chotomska, *Motyle* Milada Rezková, *Nie bój się! Wielka księga strachu (nie tylko) dla cykorków* Barbara Kosmowska, *Panna Foch* Ewa Nowak, *Pajączek na rowerze* **L**	wyrazy wieloznaczne pisownia przymiotników złożonych	opowiadanie odtwórcze i twórcze elementy konstrukcyjne wypowiedzi	ożywienie apostrofa
Lekturownik			
Ferenc Molnar, *Chłopcy z Placu Broni*			wątki główne i poboczne, akcja a fabuła
Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii*			charakterystyka postaci
Olaf Fritsche, *Skarb Troi*			motywy mitologiczne
Frances Hodgson Burnett, *Tajemniczy ogród*			
Ewa Nowak, *Pajączek na rowerze*			cechy powieści obyczajowej

Klasa 6

Lektury obowiązkowe i inne teksty	Nauka o języku	Formy wypowiedzi	Pojęcia i terminy
I. Zaangażowanie			
Rafał Olbiński, *plakat* Joanne Kathleen Rowling, *Harry Potter* Selma Lagerlöf, *Cudowna podróż* Adam Mickiewicz, *Pani Twardowska* Andrzej Sapkowski, *Wiedźmin* Andrzej Sapkowski, *wywiad* Stanisław Lem, *Cyberiada* John R.R. Tolkien, *Hobbit* **L**	rzeczowniki osobliwe archaizm neologizm	opowiadanie fantasy opowiadanie fantastycznonaukowe	sensy niedosłowne obrazowanie realistyczne i fantastyczne literatura fantasy literatura science fiction
II. Dociekliwość			
Bob Dylan, *Odpowie ci wiatr* Jostein Gaarder, *Świat Zofii* Tadeusz Różewicz, *Zadanie domowe* *Dlaczego mydło się pieni?* Bolesław Prus, *Katarynka* **L** Julian Kornhauser: *Zagadka* Naoki Higashida, *Dlaczego podskakuję* Katherine Marsh, *Chłopiec znikąd*	strona czynna i bierna czasownika konstrukcje czasownika z zaimkiem się aspekt czasownika	artykuł, notka w encyklopedii	pytanie retoryczne argumenty odnoszące się do logiki i argumenty odnoszące się do emocji prawo autorskie
III. Duchowość / Słuchanie słowa			
Anna Świderkówna, *Rozmowy o Bibli* *Biblia:* *powstanie świata* przypowieści: *miłosierny Samarytanin, o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, o synu marnotrawnym* Janusz Pasierb, *przypowieść o Ojcu* Rembrandt, *Powrót syna marnotrawnego* Walter Wangerin, *Najpiękniejsze historie biblijne* *motywy biblijne w sztuce*	przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniują	pamiętnik znaczenia dosłowne i niedosłowne	tekst popularnonaukowy przypowieść związki frazeologiczne pochodzące z Biblii wiersz biały
IV. Więzi			
Czesław Miłosz, *Furtka* Adam Mickiewicz, *Powrót taty* Bruce Cameron, *Był sobie pies* Małgorzata Musierowicz, *Feblik* Anna Kamieńska, *Dom matki* Katarzyna Ryrych, *Wyspa mojej siostry* Emilia Kiereś, *Rzeka* **L**	rodzaje rymów liczebnik zbiorowy, ułamkowy, nieokreślony odmiana nazwisk wyrazy neutralne i nacechowane emocjonalnie	artykuł opis przeżyć wewnętrznych	środki stylistyczne

V. Kultura			
Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz (polowanie + koncert Wojskiego)* artykuł ze strony internetowej *Niezła sztuka* Radosław Gajda, Natalia Szczęśniak, *Skąd się wzięły zabytki? Wielkie sekrety arcydzieł sztuki* Wisława Szymborska, *Muzeum*	zaimki odmienne i nieodmienne krótsze i dłuższe formy zaimków partykuła i wykrzyknik średnik, nawias, wielokropek orzeczenie czasownikowe i imienne grzeczność językowa swobodnie czy oficjalnie język mówiony i język pisany	sprawozdanie recenzja list oficjalny scenariusz filmowy	przerzutnia, elementy rytmizujące w wierszu muzeum adaptacja a ekranizacja życie kulturalne regionu spektakl koncert wystawa zabytek
VI. Odwaga			
„Victor Junior", Jak pozostać sobą w grupie? Katarzyna Grabarczyk, *I ty możesz zmieniać świat* Małgorzata Strękowska-Zaremba, *Dom nie z tej ziemi* Christopher Paolini, *Eragon* Eliza Piotrowska, *Piękno, czyli nie chcę być krasnalem* Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy* **L**	prodzaje podmiotu zdanie bezpodmiotowe tytuły gazet, artykułów prasowych, programów rodzaje przydawek rodzaje zdań złożonych współrzędnie rodzaje zdań złożonych podrzędnie	wypowiedź o charakterze argumentacyjnym artykuł prasowy	argument, kontrargument bezpieczeństwo argument, kontrargument, perswazja informacja o fakcie, opinia
VII. Samodzielność			
Tony Halik, *180 000 kilometrów przygody* Martin Widmark, *Biuro detektywistyczne Lassego i Mai* Zuzanna Orlińska, *Ani słowa o Zosi!* Marcin Kozioł, *Skrzynia Władcy Piorunów* **L**	rodzaje dopełnień rodzaje okoliczników wykres zdania pojedynczego związek zgody, rządu i przynależności nieoficjalna odmiana polszczyzny pisownia przyrostków (-ski,- cki, -stwo, -dztwo) pisownia nazw mieszkańców państw, miast i regionów	opowiadanie przygodowe opowiadanie detektywistyczne	anafora elementy konstrukcyjne utworu
Lekturownik			
John R.R. Tolkien, *Hobbit*			blog
Bolesław Prus, *Katarynka*			nowela, punkt kulminacyjny, spójność tekstu
Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*			powieść przygodowa
Emilia Kiereś, *Rzeka*			
Marcin Kozioł, *Skrzynia Władcy Piorunów*			

Klasa 7

Lektury obowiązkowe i inne teksty	Nauka o języku	Formy wypowiedzi	Pojęcia i terminy
I. Ambicja			
Sławomir Mrożek, *Artysta* Kazimierz Wierzyński, *Dyskobol* Juliusz Słowacki, *Balladyna* **L** Katarzyna Ryrych, *Król (fragmenty)* Maja Strzeżek, *Ambicja – kiedy pomaga, a kiedy przeszkadza nam żyć (fragmenty)* Aneta Załazińska, *Kurs fotografii, czyli o tym, co to jest przekonywanie*	słowotwórstwo: wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, temat słowotwórczy, formant (przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy), definicja słowotwórcza, kategoria znaczeniowa, rodzina wyrazów, wyraz pokrewny, rdzeń realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu wyrazy złożone (złożenia, zrosty, zestawienia)	ogłoszenie streszczenie rozprawka plan kompozycyjny	aforyzm alegoria,symbol, *groteska liryka, podmiot liryczny *etymologia epika, narrator argument, przykład teza, hipoteza, kontrargument
II. Sprawiedliwość			
Adam Mickiewicz, *Świtezianka* Wisława Szymborska, *Miłość szczęśliwa* Adam Mickiewicz, *Dziady, cz. II* **L** Michel Piquemal, *Podział według wyroków bożych* Jakub Skworz, Adaś Mickiewicz. *Łobuz i mistrz* (fragmenty) Erin Stewart, *Blizny jak skrzydła* (fragmenty)	fonetyka, głoska, litera, sylaba; różnice w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych upodobnienia fonetyczne: ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, upodobnienie międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej intonacja, akcent (zdaniowy, wyrazowy), wyjątki od reguły polskiego akcentu	opowiadanie twórcze	*romantyzm puenta punkt kulminacyjny ballada ironia retrospekcja
III. Odpowiedzialność			
Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona* Adam Mickiewicz, *Śmierć Pułkownika* Henryk Sienkiewicz, *Latarnik* **L** Aleksander Fredro, *Trzeba by* Greta Thunberg, przemówienie w trakcie szczytu klimatycznego ONZ w Katowicach w 2018 r. Marian Turski, *Auschwitz nie spadło z nieba* (fragmenty) *Cywilizacyjno-historyczny paradoks,* rozmowa z prof. Janem Miodkiem (fragmenty) Marta Górczyńska, *Polska jako kraj imigracji – kto i w jakim celu przyjeżdża do Polski* (fragmenty) Anna Dziewit-Meller, *Damy, dziewuchy, dziewczyny. Historia w spódnicy* (fragmenty)	etyka wypowiedzi, wulgaryzm nieosobowe formy czasownika, imiesłowy, pisownia nie z imiesłowami imiesłowowy równoważnik zdania, przekształcanie go na zdanie złożone i odwrotnie	przemówienie (mowa)	retoryka, środki retoryczne środki stylistyczne (artystyczne) odpowiedzialność społeczna legenda literacka, kontrast symbolika barw gloryfikacja heroizacja gest, język ciała
IV. Odwaga			
Jan Twardowski, *Dlaczego jest święto Bożego Narodzenia* Charles Dickens, *Opowieść wigilijna* **L** Nicholas Sparks, *Jesienna miłość* (fragmenty) Manifest e-wolontariatu	grzeczność językowa, zwroty grzecznościowe norma językowa (wzorcowa i użytkowa) błąd językowy, typy błędów językowych	rozprawka z hipotezą życzenia	teza, hipoteza, argument, kontrargument manifest

Anna Mieszkowska, *Dzieci Ireny Sendlerowej* (fragment) Natalia Hatalska, *Wiek paradoksów. Czy technologia nas ocali?* (fragmenty) Ewa Szekalska, *Święta pod znakiem szacunku do żywności* (fragmenty)	skróty, skrótowce (literowce, głoskowce, grupowce, mieszane)		
V. Bunt			
Bolesław Leśmian, *Dusiołek* Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace* **L** Dean Burnett, *Czy musisz cały czas gapić się w telefon?!* Nancy H. Kleinbaum, *Stowarzyszenie Umarłych Poetów* (fragmenty) Edward Stachura, *Człowiek człowiekowi* John Ronald Reuel Tolkien, *Władca Pierścieni* (fragmenty)	zasady pisowni nie z różnymi częściami mowy synonimy, antonimy, homonimy, związki frazeologiczne neologizmy (obiegowe i artystyczne) reklama, manipulacja językowa	list otwarty recenzja	perswazja, językowe środki perswazji *leśmianizm powtórzenie, anafora *haiku fantasy
VI. Nadzieja			
Jan Kochanowski, *Pieśń IX z Ksiąg wtórych* [„Nie porzucaj nadzieje…"] Jan Kochanowski, *Treny* (I, V, VII, VIII) Jerzy Liebert, *Nadzieja* Aleksander Fredro, *Zemsta* **L** *Moja i twoja nadzieja*, sł. Katarzyna Nosowska, muz. Piotr Banach (fragment) *Chciałem napisać piosenkę o rodzącej się nadziei*, wywiad z Andrzejem Rozenem przeprowadzony przez Jagodę Dobrzyńską (fragmenty) Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty)	archaizmy, *archaizacja słownictwo ogólnonarodowe, kolokwializmy	wywiad list	piosenka pieśń stoicyzm, epikureizm tren porównanie homeryckie eufemizm rzeźba, kompozycja rzeźby liryka bezpośrednia, liryka pośrednia lid, *talk-show, *wywiad rzeka, *podcast, autoryzacja *gawęda
VII. Wrażliwość			
Stanisław Jerzy Lec, *Myśli nieuczesane* (wybór) Cyprian Norwid, *Moja piosnka* (II) Adam Mickiewicz, *Stepy akermańskie* Stanisław Barańczak, *Jeżeli porcelana, to wyłącznie taka* Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę* **L** Jolanta Maria Berent, *Wrażliwość – piękno ukryte głęboko wewnątrz nas* (fragmenty) Dorota Terakowska, *Tam gdzie spadają Anioły* (fragmenty) Michał Rusinek, *Receptura* Francesco D'Adamo, *Iqbal* (fragmenty)	zapożyczenia, typy zapożyczeń, internacjonalizmy sposoby wzbogacania słownictwa nazwa miejscowa, odmiana nazw miejscowych mowa zależna i niezależna	wywiad list	osoba wysoko wrażliwa Pieta estetyka gra słów paradoks *poezja negatywna obraz poetycki peryfraza, neologizm sonet *rodzaje rymów *estetyka codzienności kampania społeczna
Lekturownik			
Juliusz Słowacki, *Balladyna*		charakterystyka	dramat, tekst główny, tekst poboczny (didaskalia), akt, scena, odsłona, etapy rozwoju akcji tragedia, bohater tragiczny realizm, fantastyka
Adam Mickiewicz, *Dziady,* cz. II			dramat romantyczny, inscenizacja

Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*		opis przeżyć wewnętrznych	nowela, *sokół noweli nostalgia
Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*			inspiracja, przemiana bohatera, realizm, fantastyka
Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*		charakterystyka porównawcza	fabuła bohater statyczny, bohater dynamiczny
Aleksander Fredro, Zemsta			motto, intryga nazwisko znaczące sarmatyzm, kontusz komedia, kontrast, komizm (postaci, sytuacyjny, językowy)
• Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*		dedykacja	*powiastka filozoficzna bohater poszukujący *egzystencjalizm symbol

Klasa 8

Lektury obowiązkowe i inne teksty	Nauka o języku	Formy wypowiedzi	Pojęcia i terminy
I. Równowaga			
Jan Kochanowski, *Fraszki (Na zdrowie, Na lipę, O żywocie ludzkim, Na dom w Czarnolesie)* Jan Sztaudynger, *Fraszki (Sens życia, Fortuna, Różnice)* Ignacy Krasicki, *Żona modna* Jan Lechoń, *** *[Pytasz, co w moim życiu...]* Jostein Gaarder, *Świat Zofii* (fragment) Marek Aureliusz, *Rozmyślania* (fragment) Sarah Crossan, *Kasieńka* (fragment) Norman Peale, *Moc pozytywnego myślenia* (fragment) *12 sprytnych sposobów, jak ocalić nasz świat* (fragment *Papier nie rośnie na drzewach: zmniejsz jego codzienne zużycie)*	części mowy – powtórzenie wiadomości treść wyrazu, zakres wyrazu odmiana imion i nazwisk	zaproszenie	stoicyzm fraszka, światopogląd ironia, żart językowy materializm, konsumpcjonizm *satyra, monolog, dialog, sarmatyzm emigracja, asymilacja, tożsamość narodowa filozofia ekologizm optymizm
II. Tradycja			
Jan Kochanowski, *Pieśń świętojańska o Sobótce* Julian Tuwim, *Rzecz Czarnoleska* Marian Hemar, *Dziady* Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* **L** Joanna Puchalska, *Dziedziczki Soplicowa* (fragmenty) Andrzej Sapkowski, *Świat Króla Artura* (fragmenty)	spójność (lokalna, pomiędzy akapitami), wskaźniki zespolenia akapit, rytm akapitowy język ogólnonarodowy, język mówiony a język pisany	rozprawka – powtórzenie wiadomości	tradycja; tradycja literacka humanizm *Arkadia mit, mitologia pieśń tradycja rycerska konwencja literacka aluzja, aluzja literacka

III. Szacunek			
Stanisław Lem, *Cyberiada* (fragment) Czesław Miłosz, To jasne Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis* **L** Mark Twain, *Pamiętniki Adama i Ewy* (fragmenty) Leszek Kołakowski, *Jak Gyom został starszym panem?* Marek Michalak, *Opowieści o tym, co w życiu ważne (Historia o szacunku* – fragment) Janina Bąk, *Statystycznie rzecz biorąc* (fragment) Barbara Kosmowska, *Szacun i gorzka czekolada* (fragmenty)	intencja wypowiedzi cel wypowiedzi styl; rodzaje stylów: potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny; wyrażanie szacunku przez użycie odpowiedniego stylu w stosunku do odbiorcy	podziękowanie	literatura fantastycznonaukowa (science fiction) pamiętnik a dziennik, motyw raju malarstwo, kompozycja obrazu dyskryminacja
IV. Wierność			
K.K. Baczyński, *Elegia o... [chłopcu polskim]* Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec* **L** J.R.R. Tolkien, *Władca Pierścieni* (fragment) Michał Matejczuk, *Bez wyjaśnień* *Tłumaczenie a przekład – na czym polega różnica* Ernesto Gonzales, *Nim wstanie dzień* (fragment); Marika, *Idziemy w noc* (fragment) Przemysław Staroń, *Czy mam prawo powiedzieć nie?* (fragment)	równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, typy zdań współrzędnie złożonych i podrzędnie złożonych – powtórzenie wypowiedzenie wielokrotnie złożone, interpunkcja w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych odmiany regionalne języka, gwara ludowa	podanie	parafraza *pokolenie Kolumbów elegia przekład komiks, kolokwializm
V. Praca			
Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (fragment) Agata Christie, *Dwanaście prac Herkulesa* (fragmenty) Dorota Terakowska, *Córka Czarownic* (fragmenty) *12 kompetencji, które pomagają odnieść sukces* Olga Tokarczuk, *Góra Wszystkich Świętych* Remigiusz Maciaszek, *Cały ten Rock* (fragment)	literatura piękna a publicystyka, gatunki publicystyki odmiany środowiskowe języka, termin, profesjonalizm	życiorys CV list motywacyjny	reportaż fotoreportaż informacja, opinia powieść detektywistyczna *indukcja, *dedukcja etyka pracy artykuł felieton pracoholizm
VI. Relacje			
Jan Lechoń, *Goplana* Marian Hemar, *Nadejdą kiedyś takie dni* Jarosław Marek Rymkiewicz, *Wiosna w Milanówku* Rashmi Sirdeshpande, *Dobre wieści, Dobrzy ludzie czyli duża dawka życzliwości, empatii i nadziei* (fragmenty) Éric-Emmanuel Schmitt, *Oskar i pani Róża* (fragmenty)	cechy dobrej dyskusji cytowanie, funkcje i poprawny zapis cytatów przekształcanie tekstu (skracanie, rozbudowywanie, streszczanie)	głos w dyskusji	*wiersz stychiczny apostrofa piosenka niewerbalne środki komunikacji autocharakterystyka wyrazy dźwiękonaśladowcze (onomatopeje)

Rochette, Wilk (fragment) Jana Frey, *W ciemności* (fragmenty) Halina Poświatowska, *Bądź przy mnie blisko*			
VII. Rozwój			
Wisława Szymborska, *Cebula* Ewa Nowak, *Niewzruszenie* (fragmenty) Katarzyna Ryrych, *Szczęśliwego Nowego Roku* (fragmenty) Ernest Hemingway, *Stary człowiek i morze* (fragmenty) Urszula Zajączkowska, *Patyki, badyle* (fragmenty) Max Ehrmann, *Dezyderata*	cechy dobrego stylu	rodzaje opisów	ironia, *koncept samodyscyplina literatura naukowa, literatura popularnonaukowa
Lekturownik			
Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*			epopeja, inwokacja, epilog tytuł, podtytuł porównanie homeryckie, animizacja, antropomorfizacja, przerzutnia retrospekcja, dygresja kultura szlachecka obyczaj charakterystyka zbiorowości przemiana bohatera
Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*			powieść historyczna, archaizm, archaizacja system wartości *refleksja historiozoficzna adaptacja filmowa
Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*		sprawozdanie	pseudonim dywersja, sabotaż literatura faktu

Na kolejnych stronach prezentacja wybranych stron z podręczników i zeszytów ćwiczeń „Zamieńmy słowo”

Pozdrawiam Cię serdecznie!

Podczas lekcji:

- nauczysz się, jak poprawnie napisać kartkę pocztową;
- dowiesz się, jak ją właściwie zaadresować.

Na początek

- Odpowiedz, czy ktoś Ci przysłał kiedyś pocztówkę? Jakie uczucia Ci wtedy towarzyszyły?
- Z jakiej okazji zostały wysłane poniższe kartki pocztowe?

- **Karta pocztowa** (pocztówka, widokówka) – karta służąca do korespondencji, z fotografią lub obrazkiem na jednej stronie oraz miejscem na krótki tekst i adres z drugiej strony.
- **Nadawca** – osoba, która wysyła list, kartkę pocztową, paczkę itp.
- **Adresat** (odbiorca) – osoba, do której jest nadawana przesyłka.

Mam lekkie pióro

zwrot grzecznościowy
(np. Mamo, Twój, Was) pisany wielką literą

miejsce i data napisania kartki
(umieszczone w prawym górnym rogu)

Haga, 10.07.2023 r.

Kochana Ciociu!

Przesyłam Ci serdeczne pozdrowienia z Holandii.
Pogodę mamy piękną. Żeglujemy oraz zwiedzamy. Byliśmy w miniaturowym miasteczku i domu Anny Frank.
Do zobaczenia po powrocie.

Całusy!
Julka

PS Pomysł z zabraniem rowerów był strzałem w dziesiątkę!

Adresat

Sz.P. Anna Nowicka

ul. Kebabowa 5 m. 8

09-102 Kopernikowo

Polska

adres odbiorcy
- imię i nazwisko
- ulica, numer domu i mieszkania
- kod i nazwa miejscowości
- nazwa kraju, jeśli kartkę wysyłamy za granicę

tekst wiadomości

postscriptum, w skrócie PS
(dopisek umieszczony po podpisie)

podpis nadawcy
(pod tekstem pozdrowień)

Bank słówek

- serdecznie, gorąco pozdrawiam • ślę, wysyłam pozdrowienia
- zwiedziłam • zobaczyłem • odwiedziłam • zdobyłem • podziwiam
- pogoda dopisuje • pada deszcz • jest wietrznie
- odpoczywam • leniuchuję • spędzam czas aktywnie • tęsknię • całuję

1. Wymyśl ciekawy lub zabawny adres, pod którym mógłby mieszkać bohater Twojej ulubionej książki. Zapisz go w zeszycie. Podaj wszystkie potrzebne elementy adresu.

2. Zapoznaj się ze skrótami, które zapisujemy przed imieniem i nazwiskiem adresata. Jakich skrótów należałoby użyć, wysyłając pocztówkę do osób wymienionych w ramce? Skróty Sz.P. i WP możemy stosować zamiennie.

Sz.P.	**WP**	**Kol.**
Szanowna Pani, Szanowny Pan, Szanowni Państwo	Wielmożna Pani, Wielmożny Pan, Wielmożni Państwo	Koleżanka, Kolega

• dziadek • przyjaciółka • sąsiadka • wychowawczyni
• znajomy ze szkoły • rodzice • kolega z klubu sportowego

3. Wskaż miejsca na kartkach pocztowych, w których brakuje ważnych informacji. Powiedz, co trzeba do nich dopisać.

Mielno, 15.08.2023 r.

Najserdeczniejsze pozdrowienia znad Bałtyku dla kochanego Wujka przesyła
Bartek

PS Żałuj, że Cię tu nie ma! Zachody słońca wyglądają fantastycznie!

WP Jan Nowicki

99-400 Łomów

Toruń, 13 maja 2024 r.

Ewuniu!

Z okazji urodzin życzę Ci zdrowia, uśmiechu i spełnienia marzeń.

PS Prezent otrzymasz, kiedy się spotkamy.

Sz.P. Ewa Kos

ul. Jeżowa 8/53

60-000 Utulajki

Łódź, 20.12.23

Drogi Pawle!

Przyjmij, proszę, życzenia spokojnych, rodzinnych Świąt Bożego Narodzenia oraz samych pięknych chwil w Nowym Roku.

Janek Młot

PS Przekaż życzenia Małgosi.

Kol.

ul. Wiosenna 78

43-813 Bylice Małe

4. Częściej niż kartki pocztowe wysyłamy dziś e-kartki. Jak sądzisz – dlaczego? Jaką formę pozdrowień wolałabyś / wolałbyś otrzymywać? Uzasadnij odpowiedź.

Chcę więcej

Postcrossing (czytaj: postkrosing) to serwis internetowy, którego członkowie wysyłają do siebie pocztówki.
Po rejestracji na stronie internetowej losuje się adres odbiorcy i wysyła mu pozdrowienia.

Serwis liczy już ponad 800 tysięcy członków z 208 krajów świata. Miłośnicy pocztówkowej wymiany wysłali do tej pory ponad 60 milionów kartek!

- Zaprojektuj własną kartkę pocztową. Możesz ją wykonać w sposób tradycyjny, używając dowolnej techniki, lub w formie e-kartki. Stwórzcie w klasie galerię Waszych prac.

Sprawdź, co już umiesz

Napisz do wybranej osoby z rodziny tekst pozdrowień, który mógłby się znaleźć na jednej z poniższych pocztówek. Skorzystaj ze słownictwa podanego na lekcji.

Podczas lekcji:

Mam swoje zdanie

- poznasz zdanie i równoważnik zdania;
- dowiesz się, czym się różni zdanie od równoważnika.

Na początek

UWAGA, PODRÓŻNI!

- Odjazd pociągu pospiesznego do Warszawy z peronu 2. o godzinie 16.15.
- Pociąg osobowy do Malborka przybędzie z opóźnieniem około 20 minut.
- Bilety na pociąg do Poznania w kasie nr 4.
- Pasażerowie z większym bagażem proszeni są o zajmowanie miejsc w pierwszym przedziale.

- **Zdanie** to wypowiedzenie zawierające czasownik w formie osobowej, np. Uczniowie powtarzają wiadomości przed sprawdzianem.
- **Równoważnik zdania** to wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika, np. Zakaz gry w piłkę w klasie.

1. Jakich czasowników brakuje w poniższych zdaniach? Wymień je. Użyj odpowiedniej formy czasu teraźniejszego.

- Dziadek _____ znaczek na kopertę.
- Najświeższe warzywa mama _____ w budce obok domu.
- Nasza klasa często _____ na wycieczki krajoznawcze.
- Troskliwa Sara _____ mamie w opiece nad młodszym bratem.
- Odważni strażacy _____ pożary i _____ ludzi z płonących budynków.

2. Ułóż wypowiedzenia z wyrazów zapisanych na drabinach.
Uwaga! Jedno słowo na każdej z drabin nie pasuje do zdania i trzeba je pominąć.
Wskaż czasowniki w powstałych wypowiedzeniach.

I.

II

III

3. Dopasuj wypowiedzenia do zdjęć. Wybierz wyłącznie równoważniki spośród propozycji zapisanych obok zdjęć.

Trochę wolniej!

Zwycięstwo!

Totalna porażka.

Zaczekajcie na mnie!

Smakuje ci?

Jestem rozczarowany.

Wygraliśmy mecz!

Smaczne?

CZAS NA POWTÓRZENIE
Podsumowanie rozdziału VII

Sprawdź, co już umiesz

Daniel Defoe[1]

Przypadki Robinsona Kruzoe

fragmenty

Smutek i niewypowiedziana tęsknota ogarnęły całą moją istotę. Z początku ucieszyłem się niezmiernie ocaleniem, ale gdym się ujrzał sam, w nieznanej okolicy świata, wpadłem w dziką rozpacz. Rzuciłem się na ziemię i jak szaleniec wyrywałem włosy garściami. […]

Ochłonąwszy z pierwszego żalu, pomyślałem o moich biednych towarzyszach… A może który z nich został ocalony, podobnie jak ja, może nawet i kilku... Zbiegłem więc z pagórka i udałem się wzdłuż wybrzeża, wypatrując nieszczęśliwych rozbitków[2]; począłem wołać i krzyczeć na nich po imieniu, ale głos mój powtarzało tylko echo lasów. […] Zacząłem się przyglądać z uwagą okolicy. […]

Położenie moje było w istocie okropne. Przemokły do nitki, drżałem od zimna, a nie miałem się gdzie osuszyć. Cała garderoba składała się z drelichowego kaftana[3], koszuli, spodni, wełnianego pasa i pary pończoch; kapelusz zdarły mi fale, trzewiki[4] nawet straciłem w walce z rozhukanymi bałwanami. Usiadłszy pod drzewem, zacząłem rewidować kieszenie, czy choć kawałka chleba nie znajdę, bo mi głód srogo dokuczać począł. W jednej kieszeni znalazłem mały woreczek z jęczmieniem […]. W roztargnieniu rzuciłem workiem i rozsypałem ziarno, jako na nic nieprzydatne, lecz w tej chwili gorzko pożałowałem nieuwagi. […]

Sięgnąłem powtórnie do kieszeni i […] doznałem niewypowiedzianej radości, znalazłszy w kieszeni duży nóż składany. Nie mógł mi on zastąpić broni, ale w mym położeniu był nieoceniony.

oprac. Władysław Ludwik Anczyc

1 czytaj: daniel difoł

2 rozbitek – osoba uratowana z rozbitego statku

3 drelichowy kaftan – robocza kurtka z grubej tkaniny

4 trzewiki – sznurowane buty ze skóry

1. Określ, kto jest narratorem w przytoczonym fragmencie. Wskaż poprawną odpowiedź.

A. osoba wszechwiedząca

B. tłumacz powieści

C. bohater książki

D. autor tekstu

2. Z jakim rodzajem narracji mamy do czynienia w tekście? Wymień słowa, które na to wskazują.

3. Wskaż właściwą odpowiedź.

Z tekstu wynika, że Robinson

A. liczył na znalezienie towarzyszy podróży.

B. optymistycznie ocenił swoje położenie.

C. rozpoznał miejsce, gdzie wylądował.

D. miał na sobie porządne ubranie.

4. Wskaż właściwą odpowiedź.

Zwrot: *rwałem sobie włosy garściami*, oznacza, że Robinson

A. analizował swoje położenie.

B. zadawał sobie pytania.

C. dokonywał wyboru.

D. popadał w rozpacz.

5. Jakie odgłosy mogą towarzyszyć burzy na morzu i katastrofie statku? Opisz je za pomocą onomatopei.

- wiatr
- fale
- liny, maszt
- pokład statku
- deszcz
- niebo

6. Zaproponuj, za pomocą jakich znaków Robinson mógłby dać znać ekspedycji ratunkowej, że żyje.

7. Wyobraź sobie, jak wyglądała wyspa, na którą trafił Robinson. Opisz ją.

8. Napisz zaproszenie dla Robinsona, w którym zachęcisz go do obejrzenia jakiegoś pięknego miejsca w Polsce. Użyj w nim co najmniej dwóch nazw geograficznych.

9. Jakich informacji zabrakło w poniższym ogłoszeniu? Wykonaj korektę tekstu.

OGŁOSZENIE

30 września 1659 r. zaginął nasz przyjaciel Robinson.
Ubrany był w drelichowy kaftan, koszulę, spodnie, trzewiki, wełniany pas i pończochy. Na głowie miał kapelusz.

To już wiesz

Formy wypowiedzi

OGŁOSZENIE

13 maja znaleziono białego misia.
Do odbioru w kasie zoo, ul. Sowia 1.

Lektury obowiązkowe

Jan Twardowski
• *Mrówko ważko biedronko*

OPIS KRAJOBRAZU

Nauka o języku

ZNAK
przekazuje informację

Pojęcia

NARRATOR PIERWSZOOSOBOWY
osoba opowiadająca o wydarzeniach w 1. osobie

WYRAZ DŹWIĘKONAŚLADOWCZY

Ortografia i interpunkcja

huśtawka
hipodrom
zheblowany
druh
wahadło

schody
brzuch
uśmiech
mucha
bochenek

Wielka i mała litera

Azja → *kuchnia azjatycka*
Polska → *polski hymn*
Lublin → *województwo lubelskie*
Góra Kościuszki → *wysoka góra*

Klasa 4

LEKTUROWNIK

Czytanie książek to najpiękniejsza zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła.
Wisława Szymborska

Biblioteka zaprasza!

Zapraszamy do *Szkoły latania*

Podczas lekcji:

- dowiesz się, kim był Janusz Christa, autor komiksu *Kajko i Kokosz. Szkoła latania*;
- zapoznasz się z budową komiksu;
- poznasz cechy charakterystyczne komiksów.

Na początek

- Rozwiąż rebusy, a poznasz tytuły niektórych komiksów z serii *Kajko i Kokosz*.

ZŁ ~~K~~

+AR

D=P

SZ=WI

M=T

BO=J

- Jeśli znasz jakieś inne serie komiksów, to podaj ich tytuły.

Janusz Christa (1934–2008)

Polski rysownik i autor komiksów. Narysował ok. 4700 komiksowych pasków i wydał ok. 40 albumów. Największą sławę zyskał dzięki serii *Kajko i Kokosz*, która początkowo ukazywała się w czasopiśmie dla młodzieży „Świat Młodych”.

Szkoła latania doczekała się wydania po śląsku (*Szkoła furganio*).

Poznaj autora

O lekturze

1. Z wypowiedzi uczestników forum wynotuj najważniejsze informacje na temat komiksu *Kajko i Kokosz*.

INTERNETOWY KLUB MŁODYCH CZYTELNIKÓW

Malwa_10 dzisiaj 11.25

Cześć, Klubowicze! Dziś pani od polskiego poprosiła nas o przeczytanie *Kajka i Kokosza. Szkoły latania*. Zdziwiłam się, gdy się okazało, że to komiks! Czytaliście? Polecacie?

Odpowiedz _____

Wiesz_cz dzisiaj 11.43

Witaj, Malwa_10! Jestem fanem Kajka i Kokosza. Wiesz, że pierwsze przygody bohaterów ukazały się w 1972 r.? A *Szkoła latania* została wydana w „Świecie Młodych" w 1975 r. Na podstawie tego komiksu powstały gry planszowe i komputerowe oraz serial animowany.

Odpowiedz _____

Luka dzisiaj 12.05

Hej! Moja rodzina pochodzi z Sopotu. Janusz Christa też tam mieszkał. Niedawno powstał plac zabaw inspirowany przygodami Kajka i Kokosza. A co do komiksu – moim zdaniem *Szkoła latania* to najlepsza część przygód dzielnych wojów.

Uważam, że Janusz Christa, obok Papcia Chmiela, jest najwybitniejszym polskim autorem komiksów. Wymyślone przez niego historie są oryginalne, wciągające i zabawne.

Odpowiedz _____

Malwa_10 dzisiaj 12.57

Dziękuję bardzo. Po takich zachętach nie mogę się doczekać spotkania z lekturą ;-)

2. Czym się wyróżnia książka *Kajko i Kokosz. Szkoła latania*? Jakie zawiera elementy, których nie miały inne książki?

Komiks to historyjka opowiedziana za pomocą obrazków ułożonych w kolejności. Krótkie wypowiedzi lub myśli bohaterów są umieszczone w „dymkach”.

W komiksie:

- wypowiedzi bohaterów są ograniczone do minimum i pojawiają się w „dymkach” o charakterystycznym kształcie np.

- komentarze narratora znajdują się w prostokątnych ramkach umieszczanych zwykle w górnej części obrazka, np.

Tymczasem rycerze...

- występuje wiele wyrazów naśladujących dźwięki, np. *Bum! Trzask! Łup! Aaaa!* Często są one zapisane wielkimi, drukowanymi literami, np.

3. Wyszukaj w *Kajku i Kokoszu* po jednym przykładzie każdego „dymku”.

4. Przyporządkuj teksty do odpowiednich „dymków”.

- TRZASK!!!
- Aż któregoś dnia ujrzeli cel swojej wyprawy.
- Miałeś rację! Zgubiliśmy się!
- Gdyby znał prawdę, nie rozmawiałby teraz ze mną tak spokojnie.

4. Porozmawiajcie o tym, czy warto dążyć do celu za wszelką cenę. Podajcie argumenty za i przeciw.

5. Ułóż plan wydarzeń pobytu w szkole latania. Pamiętaj o kolejności chronologicznej. Opowiedz, jaka przygoda przydarzyła się bohaterom w niezwykłej uczelni.

- Nocna przejażdżka.
- Udział w zajęciach teoretycznych i praktycznych.
- Twarde lądowanie wojów.
- Otrzymanie dyplomu.
- Sąd czarownic nad winowajcami.
- Włamanie Kajka i Kokosza do garażu szkoły latania.
- Zgłoszenie się Mirmiła na kurs przyspieszony.
- Naprawa dachu i… szyldu.

chronologiczny – zgodny z kolejnością, w jakiej występuje

6. Jak wyglądały zajęcia w szkole latania? Czym wyróżniała się ta uczelnia spośród innych?

7. Uzupełnij zdania. Wybierz odpowiedź A albo B oraz odpowiedź C albo D.

Instruktorki w szkole latania były **A / B**. Pani dyrektor **C / D**.

A. surowe i niemiłe

B. doświadczone i pomocne

C. gratulowała wojom odwagi

D. wyrzuciła Kajka i Kokosza za palisadę

Tworzę

8. Sporządź projekt dyplomu ukończenia kursu latania dla Mirmiła. Zapisz na nim następujące informacje:

- dla kogo jest przeznaczony,
- za jakie osiągnięcie,
- gdzie odbywał się kurs,
- kto wydał zaświadczenie.

9. Wymyśl magiczne zaklęcie, które sprawiłoby, żeby miotła Mirmiła zaczęła latać.

10. Wyobraź sobie, że latasz nad Mirmiłowem. Opisz, jak wygląda ten lot.

Sprawdź, co już umiesz

Przygotujcie ulotkę zachęcającą do udziału w jednodniowej wycieczce klasowej do szkoły latania. Zapiszcie kolejne punkty zwiedzania oraz uwzględnijcie przewidziane atrakcje.

To już wiesz

Kajko i Kokosz. Szkoła latania

Janusz Christa

CZAS AKCJI

czasy prehistoryczne

MIEJSCE AKCJI

ziemie dawnych Słowian

- **kuźnia**
- **chata Jagi**
- **karczma**
- **SZKOŁA LATANIA**
  - prowadzona przez czarownice
  - znajduje się na Łysej Górze
  - stanowi cel wyprawy kasztelana i jego wojów
- **warownia zbójcerzy**
- **MIRMIŁOWO**
  - niewielka osada otoczona wałami
  - w pobliżu lasy pełne zwierzyny
  - zagrożenie: oddział zbójcerzy dowodzony przez Hegemona

GATUNEK

KOMIKS

BOHATEROWIE

kasztelan MIRMIŁ – wrażliwy na swoim punkcie, hipochondryk

woj KAJKO – inteligentny i odważny

woj KOKOSZ – tchórzliwy, lubi jeść

WĄTEK GŁÓWNY

- wyprawa Mirmiła i jego druhów do szkoły latania

INNE WĄTKI

- napad zbójcerzy na Mirmiłowo
- przygody Łamignata i Jagi

Krytycznie, czyli jak?

Kryteria sukcesu:

- wskazuję kryteria oceny różnych tekstów kultury;
- stosuję słownictwo charakterystyczne dla recenzji;
- tworzę recenzję wybranego tekstu kultury.

Na początek

- Przyjrzyj się zdjęciom. Na co zwrócisz uwagę, opisując suknię i dzieło współczesnego artysty? Wskaż co najmniej trzy kryteria oceny.

Pokaz domu mody Valentino (czytaj: walentino) w Rzymie, 2022

Artur Bordalo, instalacja w miejscowości Águeda w Portugalii, 2017

- Jakimi określeniami można opisać wskazane przez Ciebie elementy? Dopisz do każdego kilka propozycji. Unikaj sformułowań potocznych.

Mam lekkie pióro

Recenzja – forma wypowiedzi, w której nadawca omawia i ocenia wybrane dzieło, np. utwór literacki, przedstawienie teatralne lub film. Tekst ma charakter subiektywny, gdyż autor wyraża w nim swoje zdanie. Recenzja składa się z części informacyjnej i oceniającej.

Ocenie podlegają poszczególne elementy dzieła:

- fabuła: tematyka, czas i miejsce wydarzeń, bohaterowie, akcja
- związki z innymi dziełami

Utwór literacki	Film / spektakl teatralny	Gra komputerowa
▶ język pisarza ▶ sposób wydania książki, np. ilustracje	▶ gra aktorska ▶ kostiumy ▶ charakteryzacja ▶ scenografia ▶ oświetlenie ▶ zdjęcia i montaż ▶ muzyka ▶ efekty specjalne	▶ mechanika rozgrywek ▶ tryby ▶ grafika ▶ dźwięk

WSTĘP **Część informacyjna**

- Określ cel tworzonej recenzji.
  Dlaczego sięgasz po to dzieło? Ktoś Cię zachęcił, a może to lektura? Dlaczego chcesz napisać recenzję?
- Podaj najważniejsze informacje na temat dzieła:
  - tytuł, imiona i nazwiska reżysera, głównych aktorów / autora książki;
  - datę premiery / rok wydania;
  - ogólne informacje o treści utworu (np. temat, główny wątek).

ROZWINIĘCIE **Omówienie i ocena wybranych elementów dzieła**

- Nakreśl krótką fabułę, bez opowiadania treści i zdradzania szczegółów. Zachowaj w tajemnicy zakończenie!
- Co Cię oczarowało, zachwyciło, albo wręcz przeciwnie – zniechęciło?
- Nie zapominaj o etyce wypowiedzi!

ZAKOŃCZENIE **Część oceniająca – ogólna ocena dzieła**

- Pamiętaj, że zawarta w recenzji ocena nie może się ograniczać do stwierdzenia *podobało mi się* lub *nie podobało mi się*.

Nadaj swojej recenzji ciekawy tytuł, który będzie zachęcał do poznania dzieła.

Czy bycie wrażliwym oznacza bycie innym?

Kryteria sukcesu:

- analizuję uczucia Ewy i jej matki, a także własne emocje;
- porównuję różne realizacje motywu Piety;
- znam znaczenie wyrazu *estetyka* i potrafię go zastosować;
- piszę optymistyczne i pesymistyczne zakończenie historii o spotkaniu z aniołami.

Na początek

- Poszukaj synonimów do wyrazu *sztuka*.

Dorota Terakowska (1938–2004)

Związana z Krakowem dziennikarka i pisarka, autorka wielokrotnie nagradzanych książek dla dorosłych, a także dla dzieci i młodzieży. Jej utwory (m.in. *Władca Lewawu*, *Poczwarka*, *Córka Czarownic*, *Samotność Bogów*, *Tam gdzie spadają Anioły*, *Poczwarka*) łączą realizm z fantastyką, wyróżniają się niejednoznacznością. Są przeznaczone – jak stwierdziła autorka – „dla osoby wrażliwej, bez względu na jej wiek".

Poznaj autora

Dorota Terakowska

Tam gdzie spadają Anioły

fragmenty

– Mamo! Mamusiu! Anioły fruną po niebie! – krzyczała Ewa, wbiegając do pracowni matki. Kolebała się zabawnie na swych krótkich, niepewnych nóżkach i Anna pomyślała z rozbawieniem, że mała ma kaczy chód. Oczywiście wyrośnie z tego, skończyła dopiero pięć lat... Zerknęła na córeczkę, uśmiechnęła się z pobłażliwą czułością i wróciła do pracy.

– Mamo! Mamusiu! Chodź! Szybko! Anioły fruną po niebie! Anioły! – wołała niecierpliwie Ewa. Szarpała matkę za spódnicę, usiłowała schwycić ją za rękę, lecz ta zajęta była swoją pracą. W skupieniu modelowała bryłę szybko schnącej gliny. Robiła to już drugi miesiąc i wciąż była niezadowolona. Rzeźba mało przypominała

Stanislovas Kuzma, *Pieta*, pomnik na cmentarzu Antokolskim w Wilnie, 1995

Samuel Aranda, zdjęcie dokumentujące protesty w Jemenie, 2011, nagrodzone w prestiżowym konkursie World Press Photo

Pieta to w sztukach plastycznych przedstawienie Matki Bożej trzymającej na kolanach martwego Jezusa.

▶ Które z przedstawionych dzieł jest bliższe Piecie tworzonej przez Annę? W uzasadnieniu weź pod uwagę sposób realizacji tematu.

wymarzoną Pietę. Ta Pieta – Pieta Anny – miała być inna niż klasyczne: matka nie będzie rozpaczać po utracie dziecka, ale z powodu prześladującego je złego losu. Jej dziecko nie umarło – wciąż żyje, lecz cierpi. Matka musi zatem mieć tragiczny wyraz ust, czujące i nieszczęśliwe spojrzenie, przejmujący ból widoczny w rysach. Tymczasem rysy rzeźby są martwe; czegoś im brakuje. Czego, u diabła?!

Anna znów zanurzyła ręce w mokrej, kleistej glinie i przyłożyła je do wklęsłych policzków wielkiej, obcej głowy. Przecież miała to być twarz znajoma i bliska. Zmrużyła oczy i jeszcze raz przyjrzała się swemu dziełu. ,,Obrzydliwy gniot", pomyślała z urazą do siebie i świata.

– Mamo! Mamusiu! Anioły fruną po niebie! Są właśnie nad naszym domem! Chodź, zobacz! Już! Teraz! – krzyczała mała Ewa, szarpiąc matkę za skraj sukni. Tak bardzo chciała, żeby matka wzięła ją za rękę i wyszła przed dom zobaczyć niesamowity widok, który zwrócił jej uwagę, gdy bawiła się w ogrodzie. Lecz matka nadal nie reagowała, skupiona na pracy.

...jeszcze przed chwilą Ewa polewała wodą ziemię, ugniatała ją jak ciasto i, naśladując matkę, usiłowała wyrzeźbić kota. Ale kot wciąż nie był koci. Zniszczyła go więc jednym ruchem, by zacząć wszystko od nowa – i właśnie wtedy usłyszała nad sobą zrazu delikatny i odległy, a potem rosnący, i wreszcie niezwykle potężny łopot skrzydeł. Podniosła głowę – i ujrzała... Anioły. Mnóstwo Aniołów. Frunęły na tyle wysoko, że nie można było rozróżnić pojedynczych sylwetek, a zarazem na tyle nisko, że nie miało się wątpliwości, kim są unoszące się pomiędzy Niebem a Ziemią skrzydlate Istoty. Nie ptaki i nie motyle. Anioły.

Mama musi się śpieszyć, jeśli chce je ujrzeć. Anioły za chwilę mogą się skryć za chmurą lub lasem, czy wręcz rozpłynąć w powietrzu. Na pewno nie latają codziennie, skoro Ewa widzi je pierwszy raz w całym swoim niby krótkim, lecz dla niej bardzo długim życiu. Jeśli mama natychmiast nie przerwie pracy i nie zejdzie, Anioły odfrunął. A wówczas nikt nie uwierzy, że naprawdę tu były. Nawet babcia.

– Mamusiu! Mamo! Anioły! Słyszysz skrzydła?! Chodź!

Lecz Anna tylko podeszła do okna, uchyliła je, nawet nie wyglądając, i znowu wpatrzyła się w rzeźbę. Wraz z rześkim, wilgotnym zapachem powietrza do pracowni wpadł charakterystyczny głośny szum, jaki wydają setki potężnych skrzydeł.

Wędrowne ptaki. Więc to już wiosna, pomyślała z przelotnym zdziwieniem, gdyż pracując, zapomniała o porze roku, a nawet dnia.

Odeszła od okna i znów zbliżyła się do swojej nieudanej Piety. Wsadziła ręce w lepką, żółtawą glinę, czując jej obcy chłód. Zły znak. Gdy rzeźbiła w zgodzie z sobą, glina wydawała się ciepła. Lecz Anna rzadko powodowała się uczuciami, częściej rozumem. […]

Mała Ewa wyszła przed dom i stanęła w ogródku z zadartą wysoko głową. Po niebie wciąż frunęły Anioły. Było ich setki. Całe stado. Stado...? O Aniołach chyba nie wypada mówić, że są stadem? Więc czym? Dziewczynka nie wiedziała. Anioły tymczasem kłębiły się, frunęły to wyżej, to znowu niżej, płynęły, tańczyły w przestworzach, ich białe skrzydła zaś mieniły się złociście w promieniach słońca. […]

Czarne Anioły były jeszcze piękniejsze w swej groźnej urodzie. Ich grozę mała Ewa odbierała całą sobą, a wpatrywanie się w nie wywoływało gęsią skórkę. Widziała, że w głębokiej czerni ich skrzydeł i powiewających szat mienią się jak w kalejdoskopie ciemne wyraziste barwy; wyglądało to tak, jakby czerń schwytała kolory i uwięziła w sobie. Migotanie wielu barw sprawiało, że od Czarnych Aniołów nie można było oderwać oczu. Przyciągały jak magnes. […]

Mała Ewa nie zdawała sobie sprawy, że boi się ich, a zarazem coś ją w nich urzeka. Nie pomyślała nawet, że nie wolno wychodzić za furtkę ogrodu.

Złamała zakaz rodziców i podreptała zauroczona przez ogromną łąkę, z głową zadartą do góry, potykając się, przewracając, znowu się podnosząc, nie odkrywając ani na chwilę oczu od płynących w górze Aniołów.

Teraz już była pewna, że one między sobą walczą, a raczej, że Czarne atakują białe, które próbują uciec. […]

… nagle jedna z białych postaci gwałtownie zniżyła lot, kierując się ku dziewczynce. Mała Ewa znieruchomiała, ogarnięta panicznym lękiem, że Anioł upadnie do jej stóp jak zestrzelona dzika kaczka lub spadnie wprost na nią. Jednak złocista Istota spojrzała tylko w jej twarz szeroko rozwartymi oczami i małej dziewczynce wydało się, że słyszy łagodny, słabnących głos:

– UCIEKAJ...

...ale już w ślad za Białym, jak jastrząb za gołębiem, zapikował Czarny Anioł i schwycił go w swoje szpony. Starcie odbyło się tak blisko, że mogła dojrzeć ich oblicza: blade, zmęczone Białego i triumfujące, nienasycone oblicze jego prześladowcy. Czarny, trzymając Białego Anioła niedbale, choć mocno, jak rozszarpanego ptaka, spojrzał na Ewę przenikliwymi oczami i dziewczynka doznała uczucia bólu. Ten ból miał także kolor czerni.

© by Wydawnictwo Literackie, Kraków

O tekście

1. Scharakteryzuj matkę i córkę: podaj, jak każda z nich ma na imię, czym się zajmuje, jakie ma potrzeby, jakim zmysłem odbiera to, co dzieje się na zewnątrz domu, co widzi, co słyszy. Informacje zestaw w tabeli.

2. Zastanów się, dlaczego bohaterka fragmentów powieści Doroty Terakowskiej używa zdań pojedynczych lub równoważników zdań, gdy zwraca się do mamy.

3. Co matka sądzi na temat swojej pracy twórczej? Przywołaj odpowiednie cytaty.

4. Nazwij uczucia córki na widok zbliżającego się do niej białego anioła.

5. Jakim wydarzeniem kończy się przywołany tekst Doroty Terakowskiej?

a) Jakie uczucia wywołuje ono u bohaterki, a jakie u Ciebie? Z czego one wynikają?

b) Oceń, czy to wydarzenie jest pozytywne, czy negatywne.

6. Co symbolizują kolory biały i czarny w odniesieniu do aniołów? Dopisz cechy, które mogą mieć anioły o tych barwach.

7. Uzasadnij, że bohaterki powieści *Tam gdzie spadają anioły* są wrażliwe w różny sposób. Określ, co czyni matkę i córkę osobami wrażliwymi.

8. Wyszukaj w tekście uzasadnienie opinii, że fragment powieści Terakowskiej mówi o różnych definicjach pojęcia *estetyka*.

Estetyka – dyscyplina filozoficzna, pojmowana jako:

- nauka o pięknie i przeżyciach z nim związanych,
- teoria sztuki, czyli nauka o wytworach artystycznej działalności człowieka, stanowiąca odrębną dyscyplinę nauki.

Tworzę

9. Napisz krótkie zakończenie historii, w której Ewa spotkała się z aniołami. Jedno powinno być optymistyczne, drugie – pesymistyczne.

Sprawdź, co już umiesz

Wybierz dokończenie każdego zdania zgodne z przytoczonymi fragmentami powieści Doroty Terakowskiej.

1. Anna lepiła z gliny Pietę i chciała, aby

A. glina była lepszym tworzywem.
B. jej Pieta różniła się od typowych przedstawień.
C. Ewa dała jej wreszcie spokój.
D. anioły wspomogły ją w procesie tworzenia.

2. Ewa zobaczyła lecące anioły i zapragnęła, aby

A. zabrały ją do nieba.
B. pobawiły się z nią chwilę.
C. matka je zobaczyła.
D. jak najszybciej zniknęły.

Biblioteka zaprasza!

Stefan Żeromski
Syzyfowe prace
powieść (1897)

Nauka jest jak niezmierne morze... [...] Im więcej jej pijesz, tym bardziej jesteś spragniony.

DORASTANIE

BUNT

SIŁA PRZYJAŹNI

- Dlaczego w szkole zakazywano mówienia po polsku?
- Co kształtuje młodego człowieka?
- Jakie znaczenie ma w życiu pierwsza miłość?

Nie zwlekaj! Dowiedz się więcej!

Bohaterowie *Syzyfowych prac* i ich czasy

Kryteria sukcesu:

- wskazuję w *Syzyfowych pracach* nawiązania do biografii Stefana Żeromskiego;
- omawiam elementy świata przedstawionego w utworze;
- określam cechy powieści na przykładzie *Syzyfowych prac*.

Na początek

- Przeczytaj biogram Stefana Żeromskiego i wskaż fakty, do których pisarz nawiązał w *Syzyfowych pracach*.
- Jakie miasto było pierwowzorem Klerykowa?

1863–1864 powstanie styczniowe

1864

1897 wydanie *Syzyfowych prac*

1914 wybuch I wojny światowej

1918 odzyskanie niepodległości przez Polskę

1925

Stefan Żeromski (1864–1925)

Wybitny prozaik, autor wielu powieści i opowiadań, m.in. *Przedwiośnia*, *Ludzi bezdomnych*, *Popiołów*, *Siłaczki*. Urodził się w Strawczynie koło Kielc w zubożałej rodzinie szlacheckiej. W 1873 r. rozpoczął naukę w wiejskiej szkole elementarnej w Psarach, a następnie kontynuował naukę w Męskim Gimnazjum Rządowym w Kielcach. Jako piętnastolatek stracił matkę, a cztery lata później – ojca. Problemy finansowe i zdrowotne (choroba płuc) sprawiły, że nie uzyskał matury. Jesienią 1886 r. wyjechał do Warszawy, gdzie wstąpił do Instytutu Weterynaryjnego. W 1889 r. musiał zrezygnować z nauki i od tego czasu utrzymywał się głównie z korepetycji, których udzielał dzieciom z bogatych rodzin szlacheckich. Później pracował jako bibliotekarz (m.in. w Polskim Muzeum Narodowym w Rapperswilu w Szwajcarii), a od 1904 r. poświęcił się pisarstwu. W czasie I wojny światowej oraz po odzyskaniu przez Polskę niepodległości mocno zaangażował się w sprawy kraju. W 1924 r. w dowód uznania otrzymał mieszkanie w Zamku Królewskim w Warszawie, gdzie spędził ostatnie miesiące życia.

Poznaj autora

Rola szkoły w życiu dzieci i młodzieży

Kryteria sukcesu:

- charakteryzuję szkołę, do której uczęszczał Marcin Borowicz;
- porównuję sytuację uczniów przedstawioną przez Stefana Żeromskiego z prawami dziecka zapisanymi we współczesnych dokumentach międzynarodowych.

Na początek

- Przepisz do zeszytu i dokończ zdanie: Szkoła kojarzy mi się przede wszystkim z... Porównaj swoją odpowiedź z zapisami koleżanek i kolegów.

O lekturze

1. Podzielcie się na grupy, a następnie wybierzcie i scharakteryzujcie jedną ze szkół, do której uczęszczał Marcin Borowicz. Uwzględnijcie wskazane zagadnienia.

przedmioty nauczania | metody nauczania | atmosfera w szkole | postawa nauczycieli | prawa uczniów | obowiązki uczniów | życie kulturalne młodzieży

2. Porównaj prawa panujące w szkole przedstawionej przez Stefana Żeromskiego z prawami dziecka wskazanymi w Deklaracji Praw Dziecka oraz w Konwencji o Prawach Dziecka. Które z praw zapisanych we współczesnych dokumentach nie były respektowane w szkołach z drugiej połowy XIX w.?

Prawa dziecka

- Prawo do wychowania w rodzinie
- Prawo do imienia i nazwiska oraz obywatelstwa
- Prawo do godnych warunków życia
- Prawo do własnej kultury
- Prawo do miłości i zrozumienia
- Prawo do nauki
- Prawo do zabawy
- Prawo do wypoczynku
- Prawo do swobody myśli i wyznania
- Prawo do ochrony i pomocy
- Prawo do prywatności
- Prawo do używania własnego języka

3. Porozmawiajcie w klasie na temat roli szkoły w Waszym życiu. Odpowiedzcie na poniższe pytania.

- Z czego można byłoby zrezygnować w szkole?
- Co trzeba dodać?
- Jakie kwestie powinny pozostać bez zmian?
- Co należałoby poprawić?

Tworzę

4. Wciel się w postać jednego z wymienionych nauczycieli gimnazjum w Klerykowie i napisz ogłoszenie, aby poinformować, że udzielasz korepetycji ze swojego przedmiotu. Podaj przynajmniej jedną cechę, która może stanowić zachętę do skorzystania z Twoich lekcji.

Zabielskij | Leim | Kostriulew | Majewski | Sztetter | Nogacki

Przykład:

> Udzielę korepetycji z języka rosyjskiego. Płatność to 3 ruble za godzinę zegarową.
> Władam także kilkoma innymi językami. Jestem człowiekiem łagodnym i spokojnym – gwarantuję dobrą atmosferę w czasie zajęć.
>
> Iłarion Stiepanycz Ozierskij

5. W grupach zastanówcie się, co można zrobić w szkole, aby stała się bliższa miejscu z Waszych marzeń. Zapiszcie swoje ustalenia, a następnie podzielcie się nimi z nauczycielem, który pełni funkcję rzecznika praw uczniów, i nauczycielem opiekującym się samorządem uczniowskim.

6. Napisz do kolegi / koleżanki list, w którym porównasz szkołę z XIX w. opisaną w *Syzyfowych pracach* ze szkołą współczesną.

СВИДѢТЕЛЬСТВО

объ успѣхахъ, вниманіи, прилежаніи и поведеніи ученика 3го класса Кѣлецкой Гимназіи Жеромскаго Стефана за 18 79/80 учебный годъ.

ПРЕДМЕТЫ ОБУЧЕНІЯ	УСПѢХИ: Четверти I.	II.	III.	IV.	Средній баллъ	На переводныхъ испытаніяхъ
Законъ Божій	3	4	3	3	3¼	
Русскій языкъ	3	3	3	3	3	3
Латинскій языкъ	3	3	3	3	3	4
Греческій языкъ	3	3	3	3	3	4
Математика	3	3	3	3	3	3
Физика						
Математическая географія						
Географія	3	3	3	3	3	
Исторія	5	3	4	4	4	
Нѣмецкій языкъ	3	3	2	2	2½	3
Французскій языкъ						
Польскій языкъ	4	3	3	4	3½	4
Чистописаніе						
Рисованіе						
Вниманіе	3	3	3	4		
Прилежаніе	3	3	3	3		
Поведеніе	4	5	4	4	4	
Число пропущенныхъ уроковъ						
По разрядному списку	16	18	25	19		

Постановленіе Педагогическаго Совѣта: переводится въ 4й классъ

Примѣчанія Классныхъ Наставниковъ

Классный Наставникъ

Подпись родителей или вообще лица, заступающаго воспитанника

I
II
III
IV

Примѣчаніе. Значеніе баллов по учебным предметам 5 означает отличное, 4 — хорошо, 3 — удовлетворительные, 2 — неудовлетворительные, 1 — совсем неудовлетворительные. По вниманію, прилежанію и поведенію 5 означает отлично, 4 — хорошо, 3 — довольно хорошо, 2 — посредственно, 1 — худо.

Świadectwo szkolne Stefana Żeromskiego po ukończeniu trzeciej klasy gimnazjum, 1880

Sprawdź, co już umiesz

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź **A** albo **B** oraz **C** albo **D**.

W szkole ukazanej w *Syzyfowych pracach* język polski był przedmiotem **A** / **B**, co władze szkolne podkreślały **C** / **D**.

A. zakazanym
B. nieobowiązkowym
C. organizowaniem lekcji o niewygodnej porze
D. surowym karaniem za mówienie po polsku

Bądź zawsze na bieżąco, pamiętaj o oświadczeniu!

Chcielibyśmy **na bieżąco informować Cię o działaniach WSiP**, **które mogą ułatwiać Twoją codzienną pracę**. Abyśmy mogli być **w stałym kontakcie**, potrzebujemy Twoich aktualnych danych.

AKTUALIZACJA DANYCH
Jeśli w ostatnim czasie jakiekolwiek z Twoich danych (adres szkoły, numer telefonu, adres e-mail) zmieniły się, koniecznie je zaktualizuj, **przysyłając do nas wypełnione Oświadczenie**.

NIEAKTUALNE DANE
Jeśli Twoje Oświadczenie zostało wypełnione i przesłane do WSiP przed 2018 r., koniecznie wypełnij je ponownie. Przekaż nam swoje podstawowe dane, **przysyłając do nas wypełnione Oświadczenie**.

NIE UCZYSZ Z PUBLIKACJI WSiP?
Bez względu na to, z jakich publikacji wydawniczych uczysz, pamiętaj, **że wypełnione Oświadczenie daje możliwość skorzystania z dodatkowego wsparcia,** np. zaproszeń na spotkania.

JEŚLI WYŚLESZ AKTUALNE OŚWIADCZENIE I UDZIELISZ ZGODY, ZYSKASZ:

- łatwy dostęp do wszystkich potrzebnych materiałów na kolejne 5 lat, jeśli uczysz z podręczników WSiP;
- **nowe publikacje i materiały** w ramach planowanych wysyłek;
- **pierwszeństwo rejestracji** w e-spotkaniach, konferencjach i szkoleniach;
- **powiadomienia o próbnym egzaminie ósmoklasisty z WSiP i ofertach specjalnych**, dotyczących nowych materiałów przygotowujących do egzaminu z języka polskiego i matematyki;
- informacje o **nowościach i rabatach**;
- **łatwiejszy i szybszy kontakt** z WSiP.

!

OŚWIADCZENIE DO WYPEŁNIENIA I WYCIĘCIA jest obok.
Będzie ono ważne przez kolejne 5 lat!
Wypełnione i podpisane Oświadczenie należy przesłać: pocztą elektroniczną (**skan** lub **zdjęcie** podpisanego Oświadczenia) na adres e-mail oswiadczenie@wsip.com.pl lub pocztą tradycyjną na adres WSiP SA, Dział Baz Danych, Al. Jerozolimskie 96, 00-807 Warszawa.

Oświadczenie dla nauczycieli

Chcesz zapoznać się z ofertą edukacyjną WSiP i być informowany o szkoleniach oraz nowych materiałach dydaktycznych?
Prosimy o podanie swoich danych, a także wyrażenie odpowiedniej zgody.

Dane Nauczyciela

Imię i nazwisko .....

Telefon ..... E-mail .....
(pole wymagane dla potrzeb komunikacji elektronicznej)

Informacje o miejscu pracy

Nazwa instytucji .....

Ulica ..... Nr budynku ..... Kod pocztowy ..... Miejscowość .....

Telefon .....

Sprawowane funkcje w ww. placówce:

☐ dyrektor ☐ nauczyciel ☐ wicedyrektor ☐ lider zespołu przedmiotowego

☐ inna, jaka .....

Informuję o planowanym wyborze cyklu wydawniczego WSiP na rok szkolny 2023/2024

Każdą z klas (grup): 1, 2, 3..., proszę wpisać w osobnym wierszu tabeli.

Przedmiot/zawód	Typ placówki (przedszkole, SP, LO, Tech, BS)	Grupa wiekowa / klasa / kwalifikacja	Wydawca	Tytuł	Liczba uczniów

Wyrażam zgodę na otrzymywanie od WSiP na podany przeze mnie numer telefonu/adres e-mail informacji handlowych przekazywanych za pomocą telekomunikacyjnych urządzeń końcowych, w tym z wykorzystaniem automatycznych systemów wywołujących drogą elektroniczną:

SMS-em ☐ TAK / ☐ NIE, e-mailem ☐ TAK / ☐ NIE, drogą telefoniczną (kontakt z konsultantem) ☐ TAK / ☐ NIE.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celu informowania o produktach i usługach podmiotów współpracujących ze WSiP, działających na rynku edukacyjnym lub wydawniczym. ☐ TAK / ☐ NIE

Powyższe zgody można w każdym momencie wycofać, wysyłając do nas maila lub poprzez kliknięcie w link dezaktywujący, jeżeli taki znajdować się będzie w stopce wiadomości.

Administrator danych osobowych – Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne S.A. (WSiP) z siedzibą w Warszawie, Al. Jerozolimskie 96. W sprawach związanych z przetwarzaniem danych oraz realizacją praw przysługujących osobom, których te dane dotyczą, można kontaktować się z administratorem danych, kierując korespondencję na adres poczty elektronicznej wsip@wsip.com.pl. lub z Inspektorem Ochrony Danych (IOD): iod@wsip.pl. Pełna informacja na temat przetwarzania danych osobowych znajduje się na drugiej stronie oświadczenia.

Pieczątka szkoły

Data ..... Czytelny podpis .....

Niezbędna w przypadku zgłoszenia indywidualnego przez nauczyciela.

Wypełnione i podpisane oświadczenie należy przesłać:
- pocztą elektroniczną (skan podpisanego oświadczenia) na adres e-mail: **oswiadczenie@wsip.com.pl** lub
- pocztą tradycyjną na adres **WSiP SA, Dział Baz Danych, Al. Jerozolimskie 96, 00-807 Warszawa**

Informacja o nauczanych przedmiotach i podręcznikach wykorzystywanych w roku szkolnym 2022/2023

Każdą z klas (grup): 1, 2, 3..., proszę wpisać w osobnym wierszu tabeli.

Przedmiot/zawód	Typ placówki (przedszkole, SP, LO, Tech, BS)	Grupa wiekowa / klasa / kwalifikacja	Wydawca	Tytuł	Liczba uczniów

Dane osobowe

1. Administratorem danych osobowych podanych w Oświadczeniu są Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne S.A. (WSiP) z siedzibą w Warszawie, Al. Jerozolimskie 96.
Adres e-mail: wsip@wsip.com.pl.
Kontakt do Inspektora Ochrony Danych: iod@wsip.pl.
Dane Osobowe będą przetwarzane przez Administratora zgodnie z Rozporządzeniem UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r., zwanym dalej „RODO". Szczegółowe zasady przetwarzania Danych Osobowych przez Administratora zostały przedstawione poniżej.

2. Cel i podstawa prawna oraz czas przetwarzania danych osobowych:

2.1. marketing bezpośredni produktów i usług administratora (w tym profilowanie). Podstawą prawną przetwarzania danych jest prawnie uzasadniony interes administratora, jakim jest zgodnie z motywem 47 RODO, przetwarzanie danych osobowych do celów marketingu bezpośredniego. Profilowanie będzie realizowane wyłącznie w celu doboru lepiej dopasowanych dla nauczyciela informacji. Dane osobowe są przetwarzane do momentu zgłoszenia przez nauczyciela sprzeciwu na marketing lub profilowanie.

2.2. marketing produktów i usług podmiotów współpracujących ze WSiP, działających na rynku edukacyjnym lub wydawniczym. Podstawą prawną przetwarzania danych jest dobrowolna zgoda. Dane osobowe są przetwarzane do momentu wycofania przez nauczyciela zgody na przetwarzanie danych osobowych.

3. Odbiorcy danych:

3.1. upoważnieni pracownicy administratora danych.

3.2. usługodawcy, którym w drodze umowy powierzono przetwarzanie danych osobowych na potrzeby realizacji usług świadczonych dla administratora danych, w szczególności podmioty takie jak Call Center, dostawcy usług IT, agencje reklamowe, firmy realizujące usługi mailingowe, usługi logistyczne i kurierskie, kancelarie prawne i audytorzy zewnętrzni oraz ich upoważnieni pracownicy – w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonania zleconych przez WSiP usług. Przekazywanie danych do państw trzecich (tj. poza Europejski Obszar Gospodarczy). W związku z niektórymi działaniami administrator danych może korzystać z usług informatycznych zewnętrznych dostawców usług IT (m.in. HubSpot Inc. z siedzibą w Stanach Zjednoczonych), co skutkować może przekazaniem danych osobowych do państwa trzeciego. Zapewniamy jednak, że przekazywane dane są odpowiednio zabezpieczone. W związku z powyższym współpracujemy wyłącznie z podmiotami, które podpisały z nami Standardowe Klauzule Umowne, zatwierdzone przez Komisję Europejską. W razie jakichkolwiek pytań w tym zakresie, prosimy o kontakt, a przekażemy wszystkie niezbędne informacje.

4. Dobrowolność podania danych. Podanie danych jest dobrowolne.

5. Prawa związane z przetwarzaniem danych osobowych.

Nauczycielowi przysługuje prawo:

5.1. dostępu do danych oraz prawo żądania ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania lub do ich usunięcia („prawo do bycia zapomnianym").

5.2. sprzeciwu wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu bezpośredniego, w tym profilowania.

5.3. wycofania udzielonej dobrowolnie zgody na marketing produktów i usług podmiotów współpracujących ze WSiP, jak również na otrzymywanie informacji handlowych za pomocą wskazanych kanałów komunikacji elektronicznej. Wycofanie zgody nie będzie miało jednak wpływu na zgodność z prawem przetwarzania danych, którego dokonano zanim zgoda została wycofana.

5.4. do przenoszenia danych osobowych, tj. do otrzymania od WSiP swoich danych osobowych, w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Nauczyciel może przesłać te dane innemu administratorowi danych.

5.5. do wniesienia w dowolnym momencie sprzeciwu wobec przetwarzania jego danych osobowych z przyczyn związanych z jego szczególną sytuacją.

W celu skorzystania z powyższych praw prosimy o kontakt z Administratorem danych.

Ponadto osoba, której dane dotyczą, ma prawo wnieść skargę na przetwarzanie jej Danych Osobowych przez Administratora do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (adres: ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).

Autorzy cyklu „Zamieńmy słowo”

kl. 4

IZABELLA BARTOL Nauczycielka języka polskiego, socjoterapeutka, certyfikowana trenerka oświaty i rozwoju, wykładowczyni akademicka, Ekspertka MIEE, ambasadorka ogólnopolskich programów edukacyjnych takich jak eTwinning i Wiosna Edukacji; prelegentka na ogólnopolskich konferencjach edukacyjnych, realizatorka ogólnopolskich i międzynarodowych projektów; autorka artykułów oraz kursów edukacyjnych dla wychowawców i polonistów, **autorka bloga www.polskizklasa.pl; współpracuje z czasopismem „Polonistyka”, członkini grupy Superbelfrzy RP.**

JAGODA MICHALAK Dyplomowany nauczyciel polonista i pedagog współorganizujący proces kształcenia z dwudziestoczteroletnim doświadczeniem zawodowym w szkole integracyjnej; obecnie w liceum ogólnokształcącym. **Oligofrenopedagog, historyk sztuki.**

MAGDALENA BISKUPSKA Absolwentka filologii polskiej Uniwersytetu Łódzkiego, **nauczyciel dyplomowany języka polskiego w szkole podstawowej integracyjnej, oligofrenopedagog, egzaminatorka egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego.**

kl. 7

AGATA KAROLCZYK-KOZYRA Dyrektor oraz dyplomowana nauczycielka języka polskiego w I Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Tomasza Zana we Wschowie, **trener szkoleniowiec, edukator.** W zawodzie od 2001 roku. Współpracuje z wieloma ośrodkami doskonalenia nauczycieli z całego kraju. **Autorka bloga edukacyjnego „Kreatywny polonista” www.kreatywnypolonista.blogspot.com.** Pomysłodawczyni i organizatorka Ogólnopolskiej „Maturnocki” Online. **Finalistka ogólnopolskich konkursów „EDUINSPIRATOR”, „NAUCZYCIEL JUTRA” i „NAUCZYCIEL ROKU” 2021.**

AGATA SIEŃCZYK Absolwentka Wydziału Humanistycznego na Uniwersytecie Zielonogórskim i Wydziału Pedagogicznego na Uniwersytecie Warszawskim. **Polonistka, nauczycielka przyrody i edukatorka seksualna.** Wykładowczyni w Ateneum – Akademii Nauk Stosowanych w Gdańsku. Szkoleniowiec, trenerka szybkiego czytania i technik pamięciowych. **Prowadzi blog oraz fanpage Ster Edukacyjny.** Autorka wielu publikacji, artykułów i otwartych zasobów edukacyjnych. **Realizuje międzyprzedmiotowe projekty, tworzy i współtworzy liczne innowacje pedagogiczne oraz programy edukacyjne.**

MAGDALENA KRAJEWSKA Nauczycielka języka polskiego w Zespole Placówek Oświatowych w Tucznie. **Współautorka bloga „Lekcje szyte na miarę”.** Pracuje w duchu filozofii planu daltońskiego. Oceny cyfrowe zastąpiła ocenianiem kształtującym.

DOROTA KUJAWA-WEINKE Nauczycielka ZSP nr 8 w Gdańsku, trenerka, mentorka, edukatorka. **Współautorka projektu ogólnopolskiego „Matematycznie na języku polskim” i organizatorka ogólnopolskich spotkań polonistów i laboratorium edukacyjnego „Hop, zmiana”.** Na lekcjach wykorzystuje ruch i edukację w zgodzie z naturą. **Otrzymała tytuł Edukatora Roku 2020.** Oligofrenopedagog, historyk sztuki.

Nowość 2023

WSiP

wsip.pl
sklep.wsip.pl
infolinia: 801 220 555

ORKE
Ośrodek Rozwoju Kompetencji Edukacyjnych

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie,
przy Al. Jerozolimskich 96, 00-807 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego
przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie,
XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000595068,
NIP 5272605292, kapitał zakładowy w wysokości 40 736 880 złotych (wpłacony w całości)
BDO:000114836.

ISBN 978-83-02-20951-2
9 788302 209512

Zdjęcia i grafiki użyte w katalogu pochodzą ze stron shutterstock.com i stock.adobe.com.